

1
1
16
2
16
c
1
19
2
1
1
1
1
1

1590.

Alphonsus, Johannes: De commodato -
1662. Wabral, Sebastianus: De Legatis
1689.

Lombardius, Cornelius Philippus: De obylificationis statu
naturali ac praeter naturali.

1691.

Serico, Johannes Decanus: De successioneibus ab intestato

1714.

^{1a^{te}} Wiederholdt, Johannes Ludovicus: de praerogativa
primogenitorum illustrium. 2 Sumpt. 1714 & 1745.

1715

^{1a^{te}} Wiederholdt, Johannes Ludovicus: de praerogativa
I. R. m. Imp. Electoralis Trevirensis. 2 Sumpt. 1715 & 1733

1717.

Cueckhoff, Henrico M. A.: De differentia inter pac-
tum nudum et contractum.

1720.

¹⁷²⁰ ~~1720~~ Niderkolditz Johann Ludovici: De oneribus territoriorum
virescentium principum regentium.

1750

1750¹⁷⁵⁰ ~~1750~~ Krieger, Victor. Christoph: Num expectative
in fenda imperii iustitularum atque virgibus
habent?

1757.

Burchardus, Walterus: Partionem usufructuariam
nec veri nec quasi reus fructus substantiam expe-
di sed solum naturale externum attributum em-
... demonstratur.

1764.

Hübner, Johann Henricus: Programm acade-
micum, quo... commentiones ad piaslectiones
per semestre hyemale... iuribus, ultimum
verborum Nov. f. XVIII Cap.). quantitatem portionis
legitimae parentibus et proteribus relictis, etc.

insistentibus, genuinum sensum inquirere studet.

1765.

1. Ueberkeiser, Fr. Henr.: Sententiam feodi alienati generalem sufficere et praesentendum jus retractus agnati fore, probatur.

1766. ✓

1. Borchardus, Walterus: De usuris semimibus lege provincialis Normannica p. I. Cap. 9. § 7. itaq. ordinat. politicae Nassav. p. I. § CI. Num. 2. permissis.
2. Ueberkeiser, Fr. Henr.: De praecipuis politiae legibus gestis nostrae anteponeendis.
3. Borchardus, Fr. Henr.: De pactis dotabilibus ob supervenientiam liberorum attendendis.

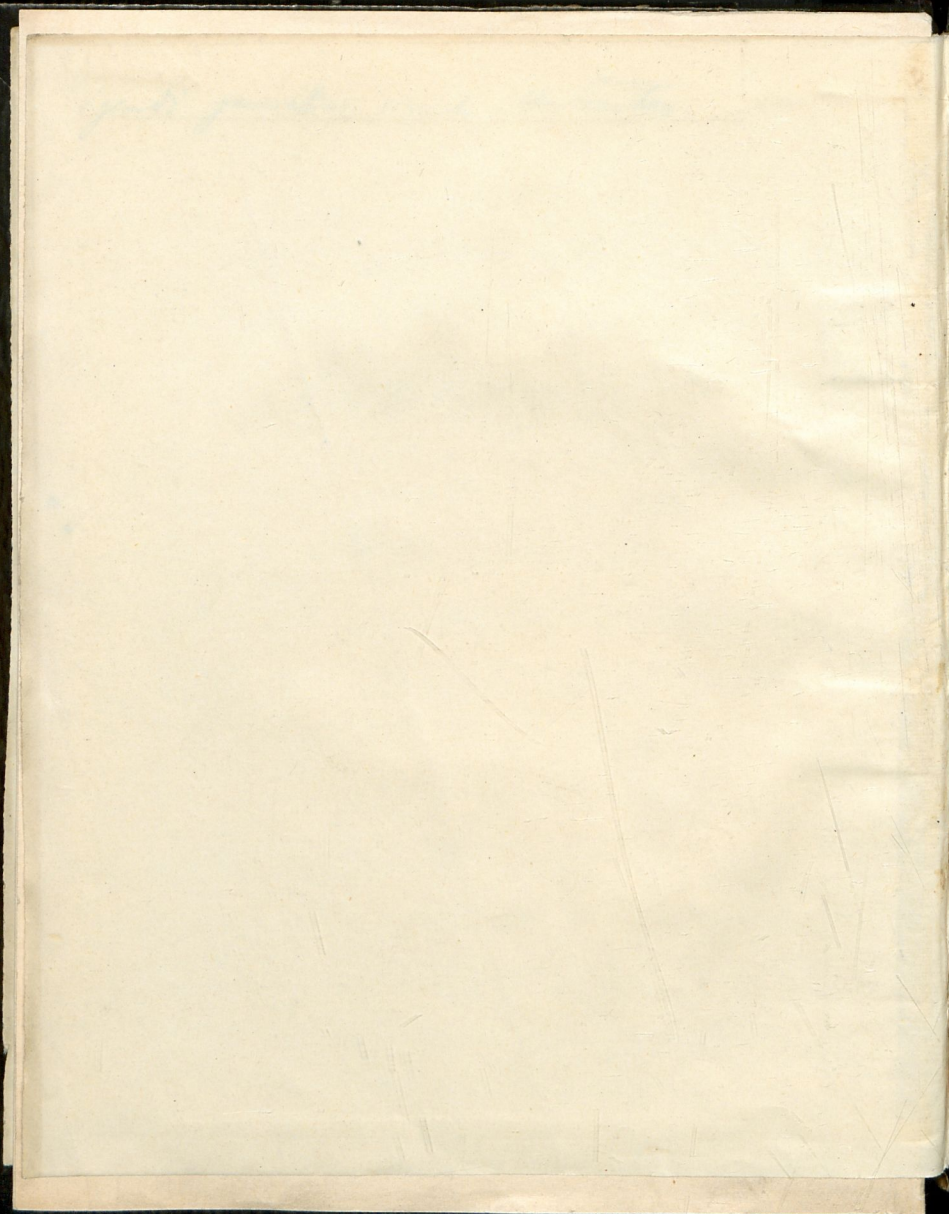
1767.

1. Borchardus, Fr. Henr.: De jure agnatorum contra vocatam de feudo transactionem vasalli facultatem trans;

'genet' generation simul illustrantes.

87

10,
Pri. 50. num. 5.

~~P. An. 19. 27~~

Q. D. B. V

1714, 1

DISSERTATIO IVRIS PVBLICI
DE

6

**PRAEROGATIVIS
PRIMOGENITORVM
ILLVSTRIVM**

9. 278

SVB PRAESIDIO
IO. LVDOVICI VVIEDERHOLDT

I. V. L

IVRIVM PROFESSORIS PVBLICI ORDIN.
ET CONSILIARII NASSOV

HERBORNAE A. MDCCXIV

RESPONDENTE

IO. PHILIPPO CASPARO BEHR

PVBLICE HABITA

NVNC VERO OB MATERIAE PRAESANTIAM
ET RARITATEM

DENVO RECUSA

HERBORNAE 1745.

LITERIS IO. NICOLAI ANDREAE

DISSERTATIO JURIS PUBLICI

PRÆROGATIVARUM
PRIMOGENITURARUM
ILLUSTRISSIMARUM

IO. LUDOVICI WILHELMII

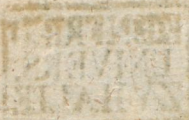
IN REGIA UNIVERSITATE
ALMA MATERIE
HABITANTIS

IO. PETERI

HAEC VERBO ORATIONE
PUBLICE
DEFENDIT

HERBORNIAE 1743

LIBRIS IO. NEBELII ANDR.

SECTIO I.

De his qui primogenitorum appellatione veniunt generalia praemittit.

§. I.

DE Praerogatiuis Primogenitorum illustrium aeturi, nolumus in re per se clara, Etymologiae ac explicationi nominali, aliisque eo spectantibus diutius insistere, nec litem Grammaticalem: An filius natu maximus *primigenius* potius, quam *primogenitus* dicendus sit? nostram facere, cum temporis & instituti ratio, vt circa ineptias mere vocales & lana caprina viliores simus prolixi, haud patiatur. Pertinet etiam ad Icti officium, non tam verba, quam vim ac sensum verborum, perpendere. *L. scire leges 17. ff. de LL.* Nos saltem, quibus vtriusque vocabuli, nullo admisso discrimine, in hac nostra dissertatione indifferens erit usus, vtrumque pari auctoritate dignabimur. Per primigenium autem, siue primogenitum, intelligimus
A illum,

illum, qui primo loco natus est, seu, qui ex pluribus natis primus lucem hanc naturalem adspexit. Dominic. Cardinal Tuschus *Pract. Conclus. Tom. 7. lit. P. concl. 655. num. 1.* Hoc sensu etiam in sacra Scriptura sumitur, vt *Num. 18. v. 15.* cū suffragatur auctoritas iuris Canonici in *Cap. Ioseph. 5. X. de Verb. Sign.* Dum autem de *Praerogatiuis Primogenitorum* loquimur, per Praerogatiuam nihil aliud intelligimus, quam praecminentiam & dignitatem aliquam, vel ius aliquod praecipuum, quod Primogenitis prae liberis postgenitis debetur. Quem intellectum hoc Praerogatiuae vocabulum etiam in iure nostro ciuili adsumit in *L. Rescripto 6. §. 4. & L. numerum 18. §. praeterea 25. ff. de Muner. & honor. & L. 14. Cod. de legitim. hereditib.* Primogenitorum *illustrium* vero in rubrica propterea mentionem fecimus, quia vage de omnibus loqui, propositi metam egreditur.

§. II.

Hoc etiam dubitationem nullam admittit, quod is non solum primogenitus dicatur, qui inter plures primo loco est natus, sed etiam, quem nulli alii postgeniti sequuntur. arg. *L. ex duobus 34. ff. de Vulg. & pup. subst. L. 92. & L. 155. ff. de Verb. signif.* Tusch. *pract. conclus. Tom. 7. lit. P. conclus. 660. num. 1.* Ita vt primogenitus saepe sit qui vnigenitus, quemadmodum facer Codex de Salvatore nostro hoc etiam comprobat, qui dicitur primogenitus omnis creaturae. *Coloss. cap. 1. v. 18.* Et primogenitus eorum qui obdormierunt. *1. Corinth. 15. v. 20.* Quo etiam pertinet textus iuris Canonici in *cap. Ioseph. 5. X. de V. S.* iam ante relatus:

relatus: Ioseph non cognouit Mariam, donec peperit filium suum primogenitum. Ex hoc loco quidam peruersissime suspicantur, & alios filios Mariam habuisse: cum mos diuinarum scripturarum sit, vt primogenitum non vocent quem fratres sequuntur, sed eum, qui primo natus fuit.

§. III.

Vt vero aliquis pro Primogenito haberi possit, exigimus vt sit natus. Quamdiu enim in vtero later, est mulieris portio ac viscerum. *L. 1. §. 1. ff. de Ventr. inspiciend.* Et nondum dicitur esse in rebus humanis. *L. sed si plures 10. §. 1. ff. de vulgar. & pupil. substit.* Sed saltem speratur fieri homo. *L. 2. ff. de mort. inferend.* quia partus nondum editus homo non recte fuisse dicitur. *L. in Falcidia 9. ff. ad Leg. Falcid.* Oportet etiam vt non solum sit natus, sed etiam vt viuus fuerit editus; qui enim mortui nascuntur, neque nati neque procreati videntur, quia nunquam liberi appellari potuerunt. *L. qui mortui 129. ff. de Verb. Signif.* Ad vitam partus probandam non tamen est necessarium vt vocem emittat. *L. 3. Cod. de hered. instituend.* Quid enim si mutus nasceretur? multo minus opus est, vt clamor eius intra quatuor aedium parietes exaudiatur, quod alias voluisse iura Saxonica testis est Carpzou. *in Iurispr. forens. part. 3. Const. 17. def. 19. num. 1. & 2.* Ex vocis emissionem quidem vita probatur, sed inde non sequitur, voce non emissa vitam abfuisse. Quare licet partus vocem non ediderit, atamen si vita eius ex aliis signis, puta motu corporis, pedum, brachiorum, anhelitu & similibus deprehendatur,

detur, nullum clamorem aut aliud vitae probandae adminiculum desiderabimus, iuxta modo citatum Carpzou. *diſt. part. 3. Conſt. 17. def. 19. num. 7. 8. 9.* vbi praeiudicium. Vid. Rennemann *in Iuriſpr. Rom. Germ. membr. 1. diſp. 1. theſ. 9.* Wiſſenbach. *part. 1. diſp. ad ff. 55. theſ. 14.*

§. IV.

Praeter modo dicta partus etiam perfecte procreatus eſſe debet, per *L. 3. Cod. de poſt. hered. inſtituend.* partus enim imperfectus & immaturus, quia vivere non poteſt, habetur vel pro mortuo, vel pro plane non nato, ideoque nec ſucceſſionis ius ipſi tribuendum, nec teſtamentum rumpere poteſt, nec fidei-commiſſarium & alios qui poterant ſuccedere excludit. Dn. Stryck. *in tr. de iure ſenſuum diſſ. 1. Cap. 1. num. 40.* Vnde ſi partus, antequam totus & perfecte quoad omnes partes ex ventre materno exierit, moriatur, nulla eius habenda eſt ratio. Carpzou. *in Iuriſpr. forenſ. part. 3. Conſt. 17. def. 17.* Brunnemann *ad L. 1. 2. 3. Cod. de poſt. hered. inſtit. num. 12.* Hic autem locum habet ocularis inſpectio, & ſtandum eſt iudicio obſetricum tanquam ea in re peritarum. Stryck. *de iur. ſenſ. diſſ. 1. Cap. 1. num. 40. & 41.* Pro perfecte edito autem partu etiam ille habetur, cui natura membra quaedam, modo non ſint principaliora, denegavit, ita vt non integrum animal ſit editum, cum ſpiritu tamen, arg. *L. quod dicitur. 12. §. 1. ff. de liber. & poſt. hered. inſtituend.* vel etiam ſi numerum membrorum ampliauit. *L. non ſunt 14. ff. de ſtat. ho-min.* propter quod etiam non illud ſpectandum eſt, quis

omni rationis vsu carentem. Wissenbach. *in Comment. ad L. 38. ff. de Verb. Sign. thes. i. num. 1.* praecipue hic autem capitis, tanquam sedis animae rationalis habenda est ratio, & si illud a forma humana haud aberrauerit, partus infelix conseruari & baptizari non occidi debet. Vid. Dedek. *thes. conf. Vol. 1. p. 2. libr. 1. sect. 3. n. 2. sequ.* Et hoc postremo casu iura quoque primogenii retinebit in integra.

§. VI.

Nonnunquam etiam accidit, mulierem praegnantem vno vtero, duos, tres, quatuor, quinque imo plures Embryones gerere, & multa de huiusmodi re tam varia & incredibilia creduntur, vt fabulis adnumerentur. *L. antiqui 3. ff. si pars heredit. pet.* rationem horum ex Aristotele referre conatur Ictus Iulianus in *L. si pater 36. ff. de Solution.* quae num vera, sufficiens & adaequata diiudicent alii, qui naturam partium illarum secretiorum magis cognitam ac perspectam habent, Medici praepriis ac Physici. Quia vero natura non permittit, simul vno impetu duos infantes de vtero matris excedere. *L. Arescusa 15. ff. de stat. homin.* itaque in hoc foecunditatis casu, cum pro primogenito agnoscimus, qui primus vterum egressus est, licet dum quilibet locum domicilii illius occulti mutare ac derelinquere properat, alius forte manum prius extra vterum protendat. Stryck. *de success. ab intest. diff. 7. cap. 2. §. 49.* nam prout supra iam monuimus, ille saltem partus pro primogenito habendus est, qui perfecte est editus, & quoad omnia sua membra ab vtero materno separatus, *L. 3. Cod. de posthum. hered.*

hered. instit. Casus hic inter non dabiles non est collocandus, sed cum Thamar ex congressu cum Socero suo Iuda erat grauida facta, iam multis retro seculis contigit, quemadmodum illum rerum diuinarum antiquissimus Scriptor Moyse Genes. cap. 38. v. 27. seq. in hunc sequentem enarrat modum: Fuit demum quo tempore pariebat illa, ecce autem gemellos in ventre eius. Fuit inquam, quum illa pareret, ut eorum vnus exseruerit manum: & acceptum obstetrix coccineum filum dibaphum alligauit manui eius, dicendo hic prodierit primum. Sed fuit cum hic retraxisset manum suam, & ecce prodiret frater eius, ut diceret illa, quam perripisti! tua est eruptio; ideo vocauit quisque nomen eius Peretzum. Postea vero prodiiit frater eius: ad cuius manum erat illud dibaphum: & vocauit quisque Zerachum nomen eius.

§. VII.

Lege Regia, quam ex illis legibus Romanorum Regum solam remansisse ferunt, negatur, mulierem quae praegnans mortua sit humari, antequam partus ei excidatur, & qui contra fecerit, spem animantis cum grauida peremisse videtur. *L. negat. 2. ff. de mort. inferend.* qua in re Magistratum oporteret esse curiosum foemina coniugata mortua, si forte de vtero rumor, quia non raro viuus foetus cum matre sepelitur, cum foetus debilis esse possit & tamen viuus, ut recte monet Brunnemann *ad dict. L. 2. ff. de mort. inferend. num. 2.* Qui hoc modo exsecti sunt, nobis vocantur *Muschindsinge*, & si Caeso matris vtero in lucem prodibant Caesares dicebantur, Caesones vero si necatis

catis matribus nascebantur. *Limn. de jur. publ. libr. 2. cap. 1. num. 20. & 21.* Vbi quoque num. 18. ex Myzaldo refert, plures mulieres vixisse annos multos imo etiam concepisse ac peperisse caeso-illarum vtero. Hanc nascendi sortem habuisse nonnulli tradunt Iulium Caesarem Imperatorem. Harprecht. *ad princ. proem. Inst. num. 24.* *Limn. de iur. publ. dict. Libr. 2. cap. 1. num. 16. seq.* Et quod magis certum est, Ferdinandum Ducem Albonum, strenuissimum illum Caroli V. Imperatoris belli Ducem, propter Tyrannidem in Belgio satis notum. *Limn. de jur. publ. Lib. 2. Cap. 1. num. 19.* Carol. von Hag n *in Instit. iur. publ. libr. 2. cap. 4. §. 3.* Quam tamen crudelitatis notam ab eo divertere conatur Famian. Strada, Iesuita, *de bello Belgico libr. 7. pag. m. 340. seq.* Quod si ergo exsecto ventre aliquis viuis extractus fuerit, hic similiter inter homines computatur, iuraque omnia, quae aliis liberis legitime natis comperunt, salua ac illibata habet. Sic competit ipsi querela inofficiosi testamenti, *L. posthumus 6. pr. ff. de inoffic. testament.* Et potest rumpere testamentum, *L. quod dicitur 12. pr. ff. de liber. & posthum. hered. instit.* matris nomine habet bonorum possessionem vnde cognati. *L. 1. §. si qua praegnans 9. ff. Vnde Cognati.* ad legitimam quoque hereditatem admittitur. *L. 1. §. sed si matri 5. ff. ad Scutum Tertullian.* Quare etiam iura, quae primogenitis tribuuntur, ei, cui natura cum morte vel periculo matris fauit, non sunt inuidenda. Haec tamen magis quaestio in resoluendo sudorem extorquere poterit, si matris exsecto ventre, duo pueri viui simul appareant, vter ex illis primogeniturae praerogatiuam habeat?

habeat? accurate loquendo neuter, sed quia cessat ordo nascendi, & caeso vtero vtriusque par reperitur conditio, aequali quoque iure vt gaudeant aequitas suadet. Interim tamen si regni conditio talis vt confortem ferre nequeat, aut si decidendum foret, cui ex illis magis iura primogeniturae attribuenda sint, in illo casu, quia est dubius, rem sorti committendam esse arbitramur, cum Petr. Gregor. Tholoffan. *de Republ. libr. 7. cap. 5. num. 18.* Idem dicendum foret, si quis Princeps, more Indorum aliorumque populorum, plures posset habere vxores, ex quibus plures eodem momento liberi enascerentur, de quo Tiraquel. *de iur. primigenitor. quaest. 18. num. 4.*

§. VIII.

Alia non minus controuersia est quaestio, quid scilicet iuris sit, si gemelli sint nati, & ignoretur, quis ex geminis fratribus sit primogenitus. Tiraquellus, modo relatus, magnum illud Literatorum decus, de quo, quod abstemius, et magnum numerum liberorum & librorum orbi dederat, Poeta aliquis cecinit:

Focundus facundus aquae Tiraquellus amator,
Ter quindecim librorum & liberum Parens.
Qui nisi restinxisset aquis abstemius ignes,
Impleisset orbem prole animi atque corporis.

in suo, quem in multis sequimur, egregio de iur. Primogenior. tract. quaest. 17. duodecim diuersas de hoc casu opiniones recenset. Sunt enim (1), qui sorte rem discernendam esse voluat, (2) qui gratificationi locum faciunt, (3) qui magis idoneum praeferunt, (4) qui
B
vtrum.

verumque ad successionem admittunt, (5) qui ut fratres alternis annis, vel aliis temporibus rerum summa potiantur, sentiunt, (6) qui omnes a successione excludunt, (7) qui formosiores, & (8), qui robustiorem anteponunt. (9) Sunt alii, qui Proceribus regni vel populo electionem committunt, alii (10), qui Patri. (11) Reperiuntur, qui illum, qui in possessione est, anteponunt, & denique (12), qui illum praeferrunt, qui primus possessionem hereditatis seu iuris primogeniturae nactus est post mortem patris, etiam si is tempore litis contestatae non possideat; ubi tandem opinionem quarto loco positam, quae verumque admittit, tanquam benigniorem iurique ac rationi congruentiorem amplectitur, nisi alter possessionem rerum adeptus fuerit; aut nisi hic, qui possessionem prior accepit, eandem amiserit, & alter eandem acquisiverit & diutius possederit, in eaque esset, cum lis de hoc iure intentaretur &c. Addit postea: Possunt autem & ipsi fratres, si velint, rem forti bona fide committere, nollem autem alterum inuitum cogere, nisi forte res aliter transigi non posset, immineretque quodpiam periculum.

§. IX.

Alium veritatis indagandae modum Lacedaemoniis quondam proposuit Messenius quidam, quem sequentibus enarrat verbis Petr. Gregor. Tholosan. de *Republ. libr. 7. Cap. 5. num. 18.* "Lacedaemonios nihilominus incertos, quo pacto primigenium reperirent, admonitos fuisse a quodam Messenio, nomine Panite, ut obseruarent, utrum puerorum mater prius la-
uaret

„tuaret cibaretque, quam si deprehenderent eodem
 „semper modo factitare, habituros id omne, quod
 „quaerent, & inuenturos, quod vellent, sin illa alter-
 „nando erraret, palam fore, ne ipsam quidem quippi-
 „am magis nosse, & vt isti aliam rationem inirent. Ibi-
 „que Spartiatus ex admonitu Messenii obseruantes ma-
 „trem puerorum, ignaram cur obseruaretur, animad-
 „uertentes, illam praeferentem alteri primigenium,
 „tum cibando tum lauando, accepisse puerum, qui
 „magis honorabatur a matre, tanquam primigenium
 „publiceque alendum curasse, imposito & ei nomine
 „Eurythenes, iuniori Proclis, vnde Regum duorum
 „origo apud Spartiatus ex duabus familiis.„ Sed fal-
 „laciem hanc probationem esse quis non animaduertit?
 cum ex nuda matris propensione, quae aequae in libe-
 ros postgenitos ac primo loco natos cadere potest,
 nonnunquam etiam coeco impetu fertur, nil certi sta-
 tuti possit.

§. X.

Nobis itaque in hoc opinionum diuortio placet sen-
 tentia Carpzouii in *Iurisprud. forens. part. 3.*
const. 15. def. 18. quod punctus, natiuitatis quia incogni-
 tus est, quum in occulto & clam soleant parere mulie-
 res, praesumptionibus atque coniecturis satis probe-
 tur, quo circa & hac in re testimonium obstetricum
 plurimum valere, non minus atque Parentum et vici-
 norum, idque eo magis, si duarum obstetricum testi-
 monium iuratum adsit. Ad hanc probationem prae-
 sumptiuam et coniecturalem etiam recurrit ICtus VI-
 pianus in *L. si fuerit 10. §. 1. ff. de reb. dubiis*, dum ait:
 B 2 „Plane

Plane si ita libertatem acceperit ancilla, Si primum
 marem pepererit, libera esto, & haec vno vtero ma-
 rem & foeminam peperisset: Siquidem certum est,
 quid prius edidisset: non debet de ipsius statu ambi-
 gi, vtrum libera esset nec ne. Sed nec filiae; nam si
 postea edita est, erit ingenua. Sin autem hoc incer-
 tum est, nec potest, nec per subtilitatem iudicalem
 manifestari; in ambiguis rebus humaniorem senten-
 tiam sequi oportet, vt tam ipsa libertatem consequa-
 tur, quam filia eius ingenuitatem: quasi per prae-
 sumptionem priore masculino edito. Quod si vero
 & tali testimonio destitueremur, quod sortis arbitri-
 um, etiam liberis inuitis, hic locum inueniat, nulli du-
 bitamus; arg. L. sed cum ambo 14. ff. de iudic. L. si
 duobus 3. Cod. Commun. de Legat. L. 2. Cod. quand. &
 quib. quart. pars debet. Dn. Stryk. in Exam. iur. feu-
 dal. Cap. 15. quaest. 32. vbi sententiam hanc optimam
 dicit, sibiipsi tamen quodammodo contrarius, quando
 in tr. de Success. ab intest. dissert. 7. Cap. 2. §. 49. ait:
 tutius esse, vtrumque ad folium admittere, quam pos-
 teriorem opinionem, quod nimirum vterque & quidem
 pro indiuiso ad successionem sit admittendus, amplexus
 quoque est Dn. Brunne mann. ad L. si fuerit. 10. ff. de
 reb. dubiis num. 6. 7. seq. ubi num. 8. illam communio-
 rem, benigniorem iurique ac rationi conuenientiorem
 vocat. Vid. quoque Carol. vom Hagen in instit. iur.
 publ. Libr. 2. Cap. 4. §. 3.

§. XI.

Similiter filius, qui ante regalem, principalem aliam-
 ue a Patre adeptam dignitatem genitus, iure pri-
 mi

mi nati etiam fruitur, nec excludendus est per fratrem, qui post eiusmodi a Patre consecutam dignitatem procreatus. arg. L. *Senatoris filiam* 5. ff. de *Senator. L. cum aduocatio* 8. Cod. de *aduocat. diuers. iudicior. L. aduocatus* 2. Cod. de *aduocat. diuers. iudic. L. neque Dorotheum* 61. Cod. de *Decurion.* Licet enim natus ante regnum patris, incrim, dum pater est priuatus, non dicatur filius Regis, tamen quam primum pater Rex fuit, is quoque filius Regis fuit, & ita continuo incipit esse primogenitus Regis. Nam si est filius Regis, & nemo illum praecedat, consequens est, vt sit Regis primogenitus, prout ratiocinatur Tiraquell. de *iur. primogenior. quaest. 31. num. 27.* Et qui nullis liberis postea sublati procul dubio regnasset, propter postea natum fratrem iure illo priuari non debet, quemadmodum sentit Bachou. ad Treutler. *Vol. I. disp. 19. thes. 16. lit. a. uoce sicut & eum, qui ante. Carol. vom Hagen in Instit. iur. publ. libr. 2. cap. 4. §. 3. Stryk. de success. ab intest. diff. 1. Cap. 3. §. 20. vbi etiam L. II. Cod. de dignit.* quae hic ob stare videtur, ita resoluit, quod prius huius legis membrum per posterius corrigatur. Vid. tamen Petr. Gregor. Tholoffan. de *Republ. libr. 7. cap. 9. per tot. vbi num. 2.* hunc casum sub distinctione ibi proposita resoluendum esse censet.

§. XII.

Quae haecenus dicta, ad liberos naturales & legitimos simul, seu eos, qui ex legitimo matrimonio nati sunt, proprie pertinent. Sed videndum nunc paucis, an liberi legitimi, vt iura primogeniturae ipsis applicari possint, etiam digni habeantur? Liberi legitimi per subsequens matrimonium hodie equiparan-

tur omnibus reliquis liberis ex legitimo matrimonio susceptis. *L. Diui Constantini 5. Cod. de natural. liber.* nam subsequens matrimonium omnem maculam & turpitudinem tollit, vitiaque purgat, adeo vt legitimatus pro vere legitimo reputetur, & de eo dici possit, daß Er aus einem reinen, keuschen und unbefleckten Ehebett erzehlet und geböhren worden. Richter *decis. 80. num. 14. & 15.* & nomine Liberorum, qui voll- aut wohlbürtige dicuntur, veniat, Meuius *part. 3. decis. 87. per tot.* accipiatque literas natalitias quasi ex legitimo thoro & honestis parentibus sit natus. Carpzou. *in Iurispr. forens. part. 2. Const. 16. def. 15.* succedatque parentibus cum reliquis legitime natis tanquam suis. Nouell. 74. & Nouell. 89. Struv. *Exerc. ad ff. 38. thes. 20.* Etiam secundum ius nostrum Topicum. Vid. Ord. Nassou. *Part. 4. Cap. 1. §. 4.* Nihil itaque est, quod liberos eiusmodi per matrimonium subsequens legitimatos, a successione in bonis primogenialibus arceat. Myler. *in Gamalog. Persf. Imp. illustr. Cap. 24. §. 2.* Quod tamen Tiraquel. *de iur. primigen. quaest. 34. num. 48.* tunc solummodo procedere dicit, si primogenius naturalis legitimetur per matrimonium ante natiuitatem secundogeniti ex legitimo matrimonio, cui etiam accedit dict. Myler *in Gamalog. Persf. Imp. illustr. Cap. 24. §. 7.* Gail. *libr. 2. Obseru. 141. num. 3.* Quam tamen distinctionem reiciunt alii, quos inter Bachou. ad Treutler. *Vol. 2. disp. 16. thes. 2. lit. d.* Fabric. ad Gail. *libr. 2. Obs. 141. sect. 2.* Optimum euitandarum litium remedium erit, si Conditores iuris primogeniturae statim ab initio caueant, an & quatenus futuris temporibus, in facti contingentia, eiusmodi liberi naturales ex post facto legitimati, ius

ius successiois habere debeant, vel non, quia prouiso hominis collit prouisionem legis. *L. fin. Cod. de pact. conuent.* Tabor in Barbof. locuplet. *libr. 14. Cap. 104. axiom. 5.* Quemadmodum etiam constitutionibus quorundam locorum dispositum reperitur, ne legitimi per subsequens matrimonium in feudis succedant, uti in Ducatu Brunsvicensi & Magdeburgico, nec non in Marchia, tales ad feuda non peruenire, testatur Thyllius *in not. ad Gail. libr. 2. obs. 141.* ad Dn. Stryk. *in Exam. iur. feud. cap. 15. quæst. 38.* quod & multi quoad Electores S. R. I. defendunt, quia A. Bulla *cap. 7. §. 2.* requirit, eos esse legitime natos. Vid. *Limn. de iur. publ. Lib. 3. cap. 7. num. 17. & 18.* Nobis in confirmationem prædictæ opinionis nostræ adhuc adponere lubet verba Ferdinand. Vasquii *Controu. illustr. part. 2. libr. 3. cap. 42. num. 8. & 9.* „Sed ad tollendas (ita inquit) „ambiguitates, hodie in praxi sæpe vidimus, omnes „fere, qui Maioratus constituunt, inuitare legitimos „tantum, non etiam legitimatos, etiam per subsequens „matrimonium, verum vbi sic nominatim cautum non „esset ab ipso Maioratus conditore, sed is simpliciter „ad suum maioratum seu primogenium descendentes „legitimos inuitasset, non viderentur exclusi legitima- „ti per subsequens matrimonium, non magis, quam si „vere legitimi nati essent. „

§. XIII.

Superest, ut etiam illorum naturalium liberorum, quibus legitimatio per rescriptum Principis, & quidem ita, ut etiam in feudis titulatis succedere possint, contingit, aliquam hic faciamus mentionem: nimirum si Prin-

Princeps pater filium primogenitum naturalem, & secundo genitum ex legitimo matrimonio reliquerit, quis in bonis primogeniturae ex illis, in concursu, tanquam primogenitus succedere debeat? Secundogenitum in hoc casu primogenito praefendum esse, statuit Myler ab Ehrenbach. in *Gamolog. Pers. Imp. illustr. cap. 25. §. 8.* nam, prout ibidem asserit, licet filius naturalis primogenitus fuerit natura prior, tamen iure fuit posterior. Ad haec duo vincula, videlicet naturale & civile, ex quibus constat successio, prius reperiuntur in legitime nato, quam in legitimato. Nec debet legitimatio tanquam donum Principis vergere in iniuriam tertii. Vid. Tiraquell. *de iur. primogen. quaest. 34. num. 49.* Meu. *part. 9. decis. 125. & 126.* Sed cum rubrum dissertationis nos ad alia vocet, haec sufficiant!

SECTIO II.

*Resolvit, an ius primogeniturae sit favorabile?
& quo fundamento nitatur.*

§. I.

V^Isis personis, quae ius primogeniturae sibi vindicare ius habent, nunc quidem etiam ex professo tractari possent de illis, quae ius primorum natalium introducere possunt, vel non; de modis, quibus introducitur; de forma, seu requisitis in huius iuris introductione praecise observandis; de bonis, in quibus radices agere potest; de fine huius iuris, aliisque ad pleniorum thematis nostri cognitionem non minus ac illustrationem pertinentibus. Sed ne stateram transgredia-

grediamur, aut nigrum a rubro dissonet, pluraque tentemus, ac temporis, laborum & institui admittit ratio, missis omnibus illis, quibus dissertatiuncula academica non sufficit, sed plenior calamus, breuitati litabimus, ac antequam ad ipsas praerogatiuas Primogenitorum illustrium descensum faciamus, fundamentum, cui iura Protogenorum naturaliter superstructa, quamuis per transfennam saltem, examinabimus, hoc enim nisi in omni re praesupponas, nihil quod firmum ac validum superaedificare poteris. *cap. cum Paulus 26. caus. 1. quaest. 1.* Sed collapsa ruunt subductis recta columnis. *Cap. veniens 3. X. de Presbyt. non baptizat. & cap. qualiter 24. X. de accusat.*

§. II.

Hic autem statim in limine est remouenda quaestio quodammodo praeiudicialis, an nimirum primogeniturae ius sit fauorabile, vel odiosum? Nam si posterius, vanum erit de ipsius praerogatiuis gloriari, cum odiosa sint restringenda, *cap. odia 15. X. de Reg. iur. in 6to.* ita vt nullum fauorem mereantur. Tabor in Barbos. locuplet. *lib. 13. cap. 16. ax. 5.* Iam vero non pauci reperiuntur, qui ius primogeniturae, de cuius praerogatiuis loqui est scopus noster, pro odioso ac tyrannico habent, quippe quod inter liberos, quos natura, benigna mater, aequaliter dilexit, ac eandem portionem viscerum fecit, omnem aequalitatem tollit, amore parentum & successione debita eos priuat, ac deiicit in statum nonnunquam miserimum. Vid. Bets. *de pact. Famil. illustr. cap. 7. §. 12.* Hinc multi Principes ius primogeniturae acriter detestati sunt & vocarunt

das leidige Primogenitur-Wesen, eorumque successores: Das teuflische Primogenitur-Wesen, referente Dn. Stryk. *de cautel. testam. cap. 5. membr. 2. §. 16. in fin.* Imo adeo exosum quibusdam fuit Principibus, vt maledictis non solum illud prosciderint, sed etiam eo posteris suis interdixerint seuerissime, bey **Vermeidung zeitlichen und ewigen Unseegens**, prout tradit Horn. *in iurispr. feudal. cap. 15. §. 19.* Et Vasquius ille, relatus a Mauriti. *Part. 2. Consil. Tubing. consil. 1. num. 4.* Maioratus, & quod eo recidit, primogenituras, penitus damnat, ac praecipuam causam esse ait, quod omnes vniversique homines in Hispania, paucis Nobilioribus exceptis, tam nudi nascantur, vt iumenta ac pecora, & sicut serui ac mancipia.

§. III.

Verum enim vero, quemadmodum Parentes vt inter liberos aequalitatem exactam seruent, nullo iure praecise coguntur, & iactura bonorum, quam postgeniti patiuntur, in primogenitis conseruatur, ac publica vtilitate rependitur, nec etiam inaequalis bonorum distributio eundem in liberos omnes paternum affectum statim diminuit; sic quoque ea, quae ante citatus Betsius in contrarium differuit, ex professo referenda sibi sumit Dn. Ludolph. *de introduct. iur. primogenit. part. spec. aph. 8. num. 10. seq.* Assessor augustissimi Camerae Imperialis iudicii nunc meritisimus, cui & nos subscribimus, & hoc primogeniturae ius maxime fauorabile, & in iure naturae, diuino, Gentium & ciuili fundatum esse, ex rationibus asseuerare non dubitamus, quas collegit Carol. vom Hagen in *Instit.*

*Instit. iur. publ. libr. 2. cap. 4. §. 3. Cui iunge Bor-
chold. part. 1. Consil. 13. p. m. 206. Maurit. Consil. Tu-
bing. part. 2. consil. 5. num. 5. seq. Fritsch. in Manual.
Iurispr. publ. voce primogenitura pag. m. 230.*

§. IV.

Hic, quem erga primam nostram progeniem vul-
go concipimus, fauor, exinde etiam robur aliquod
concepit, quod apud Iudaeos Christum praefigurarunt
Primogeniti, Zepper *de Leg. Mosaic. libr. 1. cap. 7. v.
primogeniturae lex.* Et cuncta ex bonis paternis ha-
buit duplicia, qui natu fuit maximus, erat enim prin-
cipium potentiae patris. *Deut. cap. 21. v. 17.* Erant
primogeniti etiam ceteris honoratiores ac ad imperi-
um destinati. Sic Isaac benedicens filio Iacob, qui Dei
ordinatione primogenitus erat, cuique ius suum pri-
mogeniturae Esauus diuendidit, seruiant, inquit, tibi
populi, & incuruent se tibi nationes, honorem exhi-
bentes, esto heres fratribus tuis, & incuruent se tibi
filii matris tuae. *Genes. 27. v. 31.* Et Patriarcha Iacob,
prophético excitatus spiritu, *Genes. 49. v. 3.* duas com-
memorat praerogatiuas iuris primogeniturae, quae
primogenito Ruben obuenerat fuisse, nisi se ince-
stu maculasset. Similiter Iosaphat regnum dedit filio
Iehoramo, quia erat primogenitus. *2. Chron. 21. v. 3.*
Deo quoque erant omnia primogenita offerenda, su-
um esse dicens omne primogenitum. *Exod. cap. 13. v. 2.*
*Vid. cap. magnae deuotionis 7. v. cum igitur X. de Vot.
& voti redempt.* Imo et primitiae frugum matura-
rum ac liquoris Deo erant sacrae. *Exod. 22. v. 29. Cor-
uin. a Beldern de person. & benefic. ecclesiast. part. 2.*

libr. 7. tit. 7. num. 3. seq. Melchior Friederich in *Quaestion. Canon. de Decimis part. 1. quaest. 1. num. 8.* Erat quoque illa plaga prorsus exitialis ac omnium grauissima in Aegypto, cum Deus caederet primogenita Aegyptiorum. Vid. Exod. cap. 12. v. 12. seq. & Psalm. 78. v. 51. Sed & referunt primogenitos vestem habuisse specialem, spiritualem, pretiosam & odoriferam, quam tempore sacrificii tantum induebant eosque in solennitatibus & conuiujs benedicere solitos fratribus minoribus, recepturos tandem Parentum benedictionem. Tiraquell. de iur. primigen. in praefat. num. 17. § 18. Reineking in der *Biblischen Polycey* libr. 3. ax. 37. Knipschild. de *fideicom. Fam. nobil.* cap. 6. num. 279. Ipse Deus etiam in fauorem primogenitorum legem dedit Deuteron. cap. 21. v. 15. 16. § 17. dicens: *Si fuerint alicui duae uxores, una dilecta & altera exosa, peperitque ei filios dilecta & exosa: fuerit autem filius primogenitus eius, quae exosa est: Tum erit, vt quo die possessores instruet filios suos eorum, quae sunt ipsi; non possit primogenitum efficere filium dilectae in conspectu filii exosae, qui primogenitus est: Sed eum, qui primogenitus est, filium exosae agnosceito, dando et portionem duorum ex omnibus, quae praesto sunt ei, nam is est principium potentiae eius, ipsius est ius primogenitorum.* Quam legem hodie & hunc usum habere dicit Zepper de *LL. Mosaic.* libr. 4. cap. 18. §. hodie. vt si ad secunda vota transierit pater, & ex posteriori quoque matrimonio liberos susceperit, nouercalibus instigationibus deliniri se non patiat, vt prioris matrimonij liberos suos odio habeat, institutionem, educationem & elocationem ipsorum rectam negligat, & quae ipsis diuino & naturali iure debentur

tur

tur facultates, ad posteriores transferat, quemadmodum saepe fieri videmus.

§. V.

Non autem in sola Iudaeorum Republica fors primogenitorum praecipua fuit, sed etiam alii extiterunt populi, qui similiter primo loco filium natum, ultragenitis liberis longe anteposuerunt. Stryk. *de success. ab intest. diff.* 8. Cap. II. §. 2. De Aegyptiorum primogenitis hoc negari nequit, propter textum in Exod. cap. 12. v. 12. seq. Et hunc quoque morem apud Moabitas, Albanos, Graecos, Athenienses, Macedones, Troianos, Persas, Syros, Parthos, Numidas ac alias plerasque Gentes viguisse, auctor est nobis Tiraquel. *de iur. primigen. in praefat. num.* 22. 23. & 24. Mauriti. *Consil. Tubing. Part. 2. Consil. I. num.* 8. & 9. Petr. Gregor. Tholoff. *de Republ. libr. 7. cap. 5. num.* 2. seq. ubi hanc consuetudinem iuris Gentium fere esse dicit.

§. VI.

Nec hic acquiescunt Doctores, sed alia etiam conquirunt, quibus partus primogenitos commendare gestiunt. Sic primogenita pulchriora & robustiora esse dicunt, Tiraquell. *de iur. primigen. in praefat. num.* 67. quod tamen saepius fallere, nemo est qui dubitet. Ad haec in medicamentis, incantationibus, medicis remediis, & id genus aliis, quae ex animalibus conficiuntur, plus habere virium & ponderis primogenita, & prima quaeque cetera, & interdum ea solum in eas res prodesse, non etiam alia, ex modo citato Tiraquello etiam refert Knipschild. *de fideicommi.*

Famil. nobil. cap. 6. num. 299. Imo animalia bruta, quae solo appetitu naturali feruntur, foetus primogenitos charius amare, ac scrofam cum peperit, primam mammam porco, qui primus in lucem prodiit, praebere, tanquam omnium sibi charissimo: Canes quoque maximo natu catulo ius primogenium tribuere, & quae sexcenta sunt eiusdem generis alia, itidem videre est apud Tiraquell. *de iur. primigen. in praefat. num. 43. seq.* quem iterum sequitur Knipschild. *de fideicommi. Famil. nobil. cap. 6. num. 298. & 299.* Sic interim fides penes auctores, nec nos hic quid aut credere, aut non credere debeant, aliis legem praescribere volumus.

§. VII.

Quod etiam mater, amore magis intenso ac vehementiori, partum suum primogenitum prae liberis postea natis foueat, sunt, qui nobis persuadere volunt. Nec suis hi destituuntur rationibus, quoad maxumam suam partem non contemnendis, quas copiose affert a Tiraquello *de iur. primigen. in praefat. num. 41.* citatus Antonius Ludouicus Olyssiponensis, *Problemat. libr. 2. sect. 3. cap. 2.* cuius haec sunt verba:

» Cur matres primos natos ardentius & impatientius
 » amant? An quoniam ea longius amore prosequimur,
 » quae pluris constiterunt? primi autem liberi pri-
 » mum genitalia vincula claustraque ruperunt & Lu-
 » ciniam doloribus inuocari fecerunt. An quia matres
 » tum primum dici & inuocari incipiunt, quod ma-
 » gnae cuiusdam reuerentiae putatur? An quia pi-
 » gnus quoddam & veluti arrabonem accipiunt, quo
 » viri

„viri coniugibus firmiori copula adhaereant! Hinc
 „igitur a matribus pueri impensius diliguntur, quia
 „longiori tempore labores & enitendi, partusque dif-
 „ficultates pertulerunt. Quod vero in senectute pe-
 „pererunt, ideo etiam amare aegrius & affectiosius so-
 „lent, vel quia ceteris grandioribus iam factis adhuc
 „sunt paruuli, vel vt fructum Veneris postremum,
 „quem vltra foecundari desierunt, vel quia parenti-
 „bus imbecillis prae senio iam redditae, scipionem
 „quendam & baculum, quo imbecillis & inualida eo-
 „rum senectus fulciatur, sustulisse videntur.” Veri-
 tati quidem, vt iam diximus, hae rationes accedunt,
 non tamen sunt vniuersales, nec enim est vna omnium
 parentum indoles, aut aequalis illorum sine discrimi-
 ne in liberos suos prius genitos propensio, & ipse *Ti-
 raquellus* in modo citato loco fatetur, nonnullos filios
 suos nouissimos, praesertim in senectute generatos, prae
 coeteris diligere, adducens hanc in rem exemplum
 Iacobi Patriarchae, Genes. 37. v. 2. qui dilexit Iose-
 phum prae omnibus filiis suis, eo quod filius esset ipsi
 in senectute natus, feceratque ei tunicam versicolo-
 rem.

§. VIII.

Nos itaque in quaestione illa, an in primogenitura
naturali, affectus Genitorum erga liberos primo-
 genitos, his praerogatiuas illas insignes conciliauerit,
 vel an in liberis primogenitis ipsis aliquid lateat, quod
 eos Parentibus commendabiles reddat; an vero non
 potius in vtrisque simul ratio quaerenda sit? vel vt
 breuius nos determinemus, qua futura proprie iura pro-

protogenorum sustineantur, non anxii erimus in recensendis aliorum opinionibus, sed sequemur per omniam sententiam Dn. Ludolphi de *Introduc. iur. primogen. Part. gen. §. 6. num. 6. & 7.* quando ait: „Potissimum quod primogeniti in natura praerogatiuae suae adeo insignis habere possunt fundamentum, ex voluntate & facultate disponentium naturaliter libera petendum esse, quam deinde, postquam in societates civiles consensum est, leges aut consuetudines, prout ratio societatis postulare visa, circumscripserunt, ut adeo, si iniqua primogeniturae iura dicere quis sustineat, frustra ad aequalem liberorum conditionem sit prouocaturus, sed potius, quid legibus publicis, quibus vnusquisque se submisit, constitutum, quid moribus receptum, pactis conuentum, aut denique libertate naturali non restricta, quid voluntas disponentium tulerit, sollicitè inquirendum veniat.

§. IX.

Illud quoque certum est, quod habeat homo in actus suos proprios inclinationes, & nullus est amor, qui vincit paternum, *L. isti quidem 8. §. fin. ff. quod met. caus. L. fin. pr. Cod. de Curat. furios.* Et verba illa sacri Codicis in Deuteron. *Cap. 21. v. 17. nam is est principium potentiae eius*, manifestam inculcare rationem ac quasi destinatam esse, qua iura primogenitorum continentur, nemo forte inficiabitur. Habent itaque Parentes erga sobolem tenerrimam propensionem a natura congenitam, & liberi Parentum suorum dulcissima pignora non immerito dicuntur. Etenim idcirco filios filiasque concipimus atque edimus, ut ex prole eorum

eorum earumue diuturnitatis nobis memoriam in aeternum relinquamus, vt ait Ictus Callistratus in *L. 220. §. 3. ff. de Verb. signif.* Hic affectus paternus se omnium primo diffundit in primogenitum, & ab eo solo possidetur, quamdiu alii post eum non sunt nati. Quibus editis, communicatur quidem, attamen ordinarie non ita plene, vt in primogenito accidit, qui reliquos tempore & natiuitate sua prima iam anteuertit, & in possessione huius affectus naturalis quasi antiquiore, vt ita loquar, est constitutus, quae alias ius potius tribuit, ac nemini absque suo facto auferri debet. Hic erga foetus primos conceptus fauor, ex longiore, quae cum illis intercedit, consuetudine saepe augetur, praecipue, quia ante liberos postea natos, aut forte adhuc nascituros, ad suam tutelam perueniunt, ac naturaliter negotiis administrandis & oneribus paternis subleuandis, maturius ac reliqui idonei efficiuntur, ita, vt prae hisce, quorum iuxta *L. 1. ff. de Minorib.* fragile adhuc est ac infirmum aetatis consilium, & multis captionibus suppositum, multorum insidiis expositum, multis modis, aetate, robore, consilio rem familiarem adiuuare, commodaque paterna promouere possint.

§. X.

Sane non minimae sunt Primogenitorum praerogatiuae, quae ex solo annorum praecursu dimetiuntur, & praeter aetatem prouectiorem nullo alio fulcro constant, aut adminiculo indigent; aetate ipsa effectus eiusmodi naturaliter producere sufficiente, e. g. quando maiorem reuerentiam senioribus exhibemus, iuxta *L. semper. 5. ff. de iur. immunitat.* utpote qui utuntur

D

non

non quidem excurfione, nec saltu, nec eminus haftis, aut cominus gladiis, fed confilio, ratione, fententia, quae nifi effent in fenibus, non fummmum confilium maiores noftri appellaffent Senatum, vt in *Caton. maior. feu de fenectute* elegantiffime ait M. T. Cicero, in quo maieftas Romanae eloquentiae, & fapientiae, fummmum apicem, ex fententia Dn. Morhof. in *fuo Polyhijft. literar. Libr. 4. cap. 11. num. 7.* eft confecuta. Hinc maior praefumitur legalitas in fene, quam in iuvene. Seraphin. de Seraphin. de *privileg. iurament. privil. 4. num. 88.* maiorque fidelitas, Hering. de *iur. Burgor. §. 44. num. 635.* ita vt fenis umbra pius valeat, quam eloquentia vel gladius iuuenis. Ayer in *proceff. hiftor. cap. 1. obf. 3. num. 6.* multa enim malo fuo didicerunt. Vnde etiam qui dixerit, feniores non effe prudentiores iuuenibus, id per quindecim testes probare debet, iuxta eundem Ayer in *proceff. hiftor. dict. cap. 1. obf. 3. num. 2.* & quae funt praerogatiuae, ab aetate provenientes, plurimae aliae, quarum ex Tiraquello quinquaginta collegit Knipschild. de *fideicommiſſ. Famil. nobil. cap. 6. num. 300.* Vid. etiam Ernest. Cothmann *Reſponſ. Academ. 44. per tot.*

§. XI.

Ergo, vt fundamentis, quibus primogeniturae *naturalis* praerogatiuae innituntur, inueſtigandis, maiorem impendamus operam, huius loci non eſt. Magis refert, vt verbo faltem diſpiciamus, an etiam primogenitura *legalis*, feu *poſitiua*, fuas habeat rationes vel fundamenta, quibus ſuffulta tolerari poſſit? Quod cum Dd. qui ſupra ad §. 3. *huius ſectionis* adducti ſunt, affirmare

mare non dubitamus, & prout recte sentit Horn in *Iurispr. feudal. cap. 15. §. 19.* Constat etiam suis rationibus politicis ius primogeniturae, cum utique negandum non sit, splendorem familiarum melius seruari posse, si vnus imperet, quam si omnes, multa etiam felicitus ab vno integris viribus, quam a multis viribus diuisis fieri possunt, cum intuitu Imperii, tum territoriorum. Fulera autem illa principaliora, quae nostris temporibus, in Imperio Romano-Germanico, hoc primigenii ius, cum omnibus suis praeceminentiis ac dignitatibus annexis sustinent, sunt (1) Leges publicae, (2) Consuetudines patriae, (3) Voluntas ac inuestitura Imperatoris Romani, (4) Praescriptio, (5) Pacta Familiarum illustrium, & denique (6) Dispositiones testamentariae, de quibus alii cum prolixius & quasi ex professo egerint, eatenus hic actum agere volumus. Vid. interim Tiraquell. *de iur. primigen. quaest. 30. num. 10. & alibi passim. Bets. de pact. Famil. illustr. cap. 8. §. 16. 27. 33. & Cap. 9. §. 23. Tuschus pract. conclus. rom. 7. lit. P. conclus. 65r. num. 7. 8. 9. Springsteld. de Apanag. Cap. 5. num. 28. 29. seq. Fritsch. in Manual. iurispr. publ. voce Primogenitura pag. m. 320. Ludolph. de introduct. iur. primogen. part. spec. apb. 9. 10. 11. Coccei. in iuris publ. prudent. cap. 27. num. 8. Hoffman. part. 1. consil. 3. num. 12.* Quibus fundamentis iactis, ipsas primogenitorum illustrium praerogatiuas singulares facilius superstruere licebit, quod ut praestemus, in sequenti sectione efficere conabimur.

SECTIO III.

*Ipsū, quod rubrica praesentis huius dissertati-
onis promisit, thema praerogatiuas
scilicet primogenitorum illu-
strium sistit.*

§. I.

Poffemus quidem certo hic procedere ordine, ac quemadmodum omne ius nobis competens, vel in acquirendo, vel in conseruando, vel in minuendo consistit, iuxta *L. fin. ff. de legib.* ita quoque praerogatiuas Protogenorum illustrium, ad hunc ductum dispescere, vel etiam, imitando Imperatorem Iustinianum in *§. ult. inst. de iur. Nat. Gent. & Ciu.* praerogatiuas illas considerare secundum personas Primogenitorum, vel res, vel actiones illorum, aut etiam, si nec haec methodus placeat, aliam adhuc partitionis inire rationem. Sed postquam nulla necessitas hic manus nostras ligat, nec ordinis ratio praerogatiuas has dimi- nuit aut auget, sic de eo parum hic erimus solliciti, sed ordo noster erit, ordinem non seruare, ac potius praerogatiuas illas, prout inciderint, succincte proponere.

§. II.

Fiet tamen ab ipsa natiuitate exordium. Quampri- mum enim primogeniti hanc lucem naturalem vi- ui adspexerunt, prae illis, qui nascituri adhuc sunt, iam aetatis praerogatiua gaudent, & hoc modo aetate non solum, sed etiam, vt in *praeced. Sect.* audiuimus, pruden- tia, consilio, auctoritate ac aliis, quae aetatem vt

cor-

corpus umbra comitantur, eos antecedunt, id quod, suo modo tamen, illustribus non proprium, sed cum priuatis commune. Ad illud illustrandum apprime facit ex Cyri Oratione Xenophontis locus a Boeclero ad Grot. de iur. belli & pacis Libr. 2. cap. 7. adductus: *Aequali se amore vtrumque filium prosequi; sed priores in consulando imperandoque partes ubicunque usus ferat mandare se ei, qui prior sit, atque adeo vt consentaneum est credere, verum peritior: Ita enim meae eiusdemque vestrae patriae institutis edoctus sum, maioribus natu non fratribus tantum, sed & Ciuibus, via, loco, sermone cedendum esse. Et vos equidem, o filii, ita ab ineunte aetate institui, vt & seniores honoraretis, & a iunioribus honoraremini. Quoniam igitur videris, me & vetusta, & moribus recepta, & legibus instituta praecipere, par vtiq; est, dicto vos audientes esse.*

§. III.

Sic etiam primorum natalium splendorem ornat, quod primogeniti illustres, ab ipso statim natiuitatis tempore, peculiari nomine a secundo vel vltius generis discernuntur. Principum enim Filii vocantur *hereditarii*, & nostro idiomate **Erb-Pringen**. Electorum: **Chur-Pringen**. Filii Regum ac Imperatorum: **Eron-Pringen**, cum ipsorum capiti corona Regia vel Imperatoria sit destinata. In quibusdam regnis etiam Regum filii primogeniti, peculiari nomine, a certa aliqua prouincia desumpto, condecorantur. Sic regius Hispaniae Princeps vocatur Princeps Asturiae. *Pirckemeyer in dem getreuen Antiquario cap. 3. §. 4. vbi rationem reddit: Weilen diese Proving allein denen Mauris nicht ist unterwürffig gewesen, de quo etiam*

etiam Lanſius *in Orat. pro Hiſpan. pag. m. 263.* Et Gal-
liae primogenius Regius: Delphinus. Id. *Percen-*
meyer dict. tract. cap. 4. §. 9. vbi ſimiliter ratio, weilien
anno 1349 Hubertus, vel vt alii legunt Humbertus
II. ein ſouerainer Fürſt deß Delphinats dem König
Philippo die Provinz Dauphine mit dieſem Beding
geſchenkter, daß jederzeit der Königl. Cron: Prin-
deren Nahmen tragen ſolte. Vid. quoque Pufendorf
in der Einleitung zu der Hiſtorie cap. 5. pag. m. 357.
& quae pluribus congeſſit Sprinſfeld *de Apanag. cap. 3.*
num. 154. ſeqq. Sic noſtris adhuc temporibus apud
Gallos in magna veneratione habetur Primogenitus
Regis, le Dauphin, qui Cancellarium alioſque magnos
Officiales habet, Myler ab Ehrenbach *in Gamolog. per-*
ſon. Imper. illuſtr. Cap. 21. §. 2. Et praefertur quibus-
cunque ſuis fratribus & omnibus aliis Principibus Re-
gni, qui etiam habet in Francia dignitatem annexam,
eum primogenitura, quae dicitur Delphinatus, & Del-
phinus vocatur, & ex communi vſu loquendi in Fran-
cia vocatur Dominus ſine cauda, ſeu ſine adiunctione,
prout lepide ait Chaffan. *in Catalog. glor. mund. Part.*
5. conſiderat. 41. Eodem modo in Anglia Princeps Pro-
togenus, nomine Principis Walliae ſalutatur, iuxta e-
undem *Percenmeyer dict. tract. cap. 5. §. 5.* Quam
primum etiam hi Iuuentutis Principes ad gubernacula
Reipublicae moderanda admoti, vocantur Principes
Regentes, Landes: Herren, regierende Fürſten; Poſt-
geniti vero non regentes, ſiue apanagiati, abgetheilte
oder abgeſündene Herren, Deputats: Herren, olim et-
iam Fürſten: Genoffen, prout ex Gloſſ. iur. Saxon.
Land: Recht: Libr. 3. art. 58. Sequentia verba citat
Dn.

Dn. Pfeffinger ad Virriar. *Libr. 1. tit. 15. §. 1.* Auch wiß
 se, ob zu einem Fürstenthum viel Brüder wären;
 welcher von ihnen auf beschehene Theilung das Für-
 stenthumb behält, der ist der Reichs-Fürst, die an-
 dern Brüder allein bleiben schlechte Fürsten, und
 heißen nur Fürsten-Genossen &c.

§. IV.

Quemadmodum alias etiam Rex vel Princeps, in
 culmine sedere debet, vnde etiam regale culmen
 appellatur Can. *Principes seculi caus. 23. quaest. 5. L. be-
 ne a Zenone 3. Cod. de quadrien. praescript.* Ipsique de-
 betur subiectio, fides, honor ac reuerentia *Rom. 13. v.
 1. sqq. 1. Petr. cap. 2. v. 13.* Sic primogenitis quoque ma-
 ior quam postea natis honor exhibendus, & filius pri-
 mogenitus Regis debet sedere ad dextram, inferior
 autem a sinistris. *Tiraquell. de iur. primigen. in prae-
 fat. num. 13. 14. seq.* Et post Principem sedere debet
 primogenitus, et ad dextram Patris, prout ait Petr.
 Belluga Valentin. *in specul. Princip. rubr. 6. num. 8.*
 Quod etiam in Francia obseruari, tradit Chassanaeus *in
 Catalog. glor. mundi Part. 5. confid. 41.* Propterea au-
 tem ad dextram Patris sedere debet, quia manus dex-
 tra maiorem gradus & dignitatis praerogatiuam osten-
 dit, quod post alia probant verba *Psalm. no. v. 1. ibi:
 Dixit Iehoua Domino meo, fede ad dexteram meam;
 & Matth. cap. 25. v. 33. & 34.* Tunc dicet iis, qui ad
 dexteram ipsius erunt, adeste benedicti Patris mei; ac
 iterum *Matth. 26. v. 64.* ab hoc tempore videbitis Fi-
 lium hominis, sedentem ad dexteram potentiae Dei.
 Ac licet Turcis sinistra manus dextera habeatur digni-
 or,

or, Horn. in *Orb. polit. cap. 2. §. i. num. 4. pag. m. 24.* aliud tamen inter Gentes Christianas vsu receptum est. Tunc autem filius primogenitus ad dextram Patris sedere debet, si concurrit frater postea natus, quo non existente, ne pater postponatur filio, primogenitus sinistrum occupare locum haud egrauiabitur. Quod si Porphyrius aliquis hic exurgeret, qui ad locum illum *Psal. 110.* ante citatum obmoueret: Si filius sedet ad dextram Patris, ergo Pater coelestis sedet ad sinistram, eum cum crassa sua opinione ad subfelia Theologorum ablegamus.

§. V.

Hoc etiam alias est tralatitium, quod ceteris paribus Senior sit praefendus iuniori. Gastel. de iur. praecedent. pag. m. 6. & qui est aetate maior ei, qui est aetate minor. Simili itaque modo in oblationibus & processionibus, subscriptionibus, sententiis ferendis, Conuiujs, aliisque congressibus publicis ac priuatis, ac honoribus quibuscunque, secundogenitus primogenito cedere debet, qui, prout diximus, immediate patrem sequitur, ac patri est proximus, in quo honor consistit. Chassanaeus in *Catalog. glor. mund. part. 1. considerat. 37.* Reinking. de *Reg. secul. & eccles. Libr. 1. class. 4. cap. 17. num. 36. seq.* Vnde fit particeps dignitatis & splendoris dominici atque paterni, quemadmodum luna, vti proximior magis soli, elucet supra omnia alia sidera, Camill. Borell. in *addit. ad Petr. Bellug. specul. Princip. rubr. 6. num. 8. lit. f.*

§. VI.

§. VI. *non hincgenit, postgenit*
Diximus ad §. III. huius sectionis, diuersis nominibus
 Principes protogenos a postgenitis discerni; quibus
 proximum est, vt discutiamus, num etiam ratione tituli
 ac insignium, filii primogeniti prae apenagiatis aliquid
 praecipui habeant? Ita vult Lud. Petr. Giovann. in *Ger-*
man. princ. Cap. 4. §. 43. p. m. 95. dum scribit: „Factum
 „etiam, vt cum usufructuarii olim Principes, quos ape-
 „nagiatis dicimus, non alio quam Comitis, & loci v-
 „bi sederant adpellatione dicerentur: hi etiam eosdem
 „titulos sibi arrogarent, quam ipsi fratres aut agnati re-
 „gentes; haud dubie, vt praeter inuestituram simulta-
 „neam clariora essent successione argumenta. Vbi sub-
 „iungit in not. lit. f. Vtinam Principes apenagiati ad
 „tempora medii aevi respicerent. Certissimus enim
 „sum, ea, quibus nunc tument, illos sibi non adroga-
 „turos esse. Scilicet olim appenagiati nomine *Iung-*
 „*herrorum* adpellati sunt, nec quicquam Principum.
 „Vnde certissimum est, eosdem quondam cuiusuis Or-
 „dinis Comitibus loco dignitatis ac honoris cessisse. Nam
 „post demum a quibusdam familiis iure quodam praeci-
 „cipui constitutum est, vt Principum filii apenagiati Co-
 „mitum loco haberentur. Hodie cum nomina, insignia,
 „titulos, & schemata dignitatis alia sibi sumant apena-
 „giati, quae Principibus tantum regentibus competie-
 „rant olim, *Sie lassen sich Durchleuchtigst nennen,*
 „*führen Ficul und Wapen denen regierenden Herren*
 „*gleich,* non sine dedecore, & Principum, familiarum
 „& Principatum; idem fere etiam fastigium honoris ad-
 „fectant, in quo eiusdem gentis Principes regentes sunt
 „constituti. Me consultore, primariis aulae ministris
 E merito

„merito apenagiati hodieque posthabentur; cum olim
 „Comes regens in itu ac reditu eis fuerit praelatus.
 „Sed adolescentiae illorum ambitio inspiratur, a rerum
 „ignaris, quam frustra oppugnaueris disputando.„ add.
 Leiffer *in iur. Georg. Libr. 1. cap. 31. num. 18.* Springs-
 feld. *de apanag. cap. 11. num. 80. seq.* distinguit inter ti-
 tulum Familiae & dignitatis supremæ. Dn. Weber *in*
Emblemat. Hassiac. sect. 2. aph. 2. de lineis Hassiæ apa-
 nagiatis, Reinfelsensi scilicet ac Homburgensi, sequen-
 tia refert: *Solent autem utrique principum Apanagiarorum,*
iisdem suae stirpis chypeis uti, & quidem, quod mirum, sine ul-
lis discerniculis, (Gallis bruffires) quibus alias regnatrices li-
neae ab Apanagiatis discernuntur.

§. VII.

Si Dn. Cocceium *in iuris. publ. prudent. cap. 27. §. 16.*
 sequi placet, nulla quoad titulos & insignia inter
 primogenitos & apanagiatos est statuenda differentia.
 Nos, quibus mens non est, Illustrissimis Postgenicis
 natales suos obfuscare, aut detrahere, quod natura, ge-
 nerosi sanguinis propago, ac usus longaeuus ipsis non
 ademerunt, cuiuslibet Familiae illustris consuetudinem
 intuendam ac sequendam esse statuimus. Nec etiam
 per omnia approbamus, quae ante citatus *Lud. Petr.*
Giovan. ut nobis videtur, in odium Postgenitorum ma-
 gis, quam ex firma iuris ratione, fatis rigide, differuit.
 Saltem, quod hic Author, de vocabulo *Iungherr* in me-
 dium protulit, ipsius opinionem haud multum adiuua-
 re potest, cum varia ipsius vocabuli, diuersis temporibus,
 ac inter diuersas familias fuerit acceptio. Sic anti-
 quissimam Germaniae consuetudinem Familiarum illu-
 strium

strium esse dicit Myler. *in Gamolog. person. Imper. illustr. cap. 20. §. 4.* qua etiam filii primogeniti Principum Imperii, tanquam futuri successores, Domini iuniores **Junckherrn** vocati fuerunt, quod pluribus etiam demonstrat Springsfeld. *de apanag. Cap. 3. num. 14. 15.* ac praecipue *num. 22. seq.* Olim quoque huius vocabuli vsus ad Canonicos translatus, qui **Gottes Junckern** vocabantur. Idem Springsfeld. *de apanag. cap. 3. num. 30. & 31.* Leiffer. *in iur. Georg. libr. 1. cap. 31. num. 18.* Tandem Nobiles hanc vocem **Junckherr** sibi attribuerunt. Lehmann. *in Chronic. Spirens. libr. 2. cap. 17. §. die weil dann zc.* Burgmeister *de stat. equestri posit. II. cap. 26.* quam tamen, temporibus nostris, multi alto fastu turgidi fastidiunt, quorum in auribus res magis grata est, si Barones saluantur. Sed satis de titulis!

§. VIII.

Hactenus recensitae praerogatiuae, si quidem a priuatis anxie appetuntur, vana sunt inter Mortales nomina, & ambrosiorum hominum oblectamenta. Sed cum iuxta Tacit. *Annal. libr. 4. cap. 40. num. 2.* diuersa Principibus a priuatis fors sit; in illis Maiestatis, dignitatis, ac singularis praecminentiae notam praefereunt, qui iuxta eundem Tacit. *Annal. libr. 4. c. 38. num. 7.* praecipua rerum suarum ad famam & honorem dirigere, & vnum insatiabiliter parare debent. Nam contemptu famae contemnuntur virtutes. Et Maiestas regnorum est anima, ac velut edita arx, qua Princeps se vindicat a rebellionem & contemptu. Hieron. Im-Hof *in discurs. polit. discurs. 10. pag. m. 121.* Nos interim, iis quae gloriae famam spectant dimissis,

E 2

ad

ad expositionem illorum iurium, quae prouinciarum acquisitiones, opes ac diuitias, firmissima ceterum Rerum publicarum stabilimenta concernunt, properabimus. Huc vero potissimum referenda sunt iura, quae successiones ac hereditates deferunt, ac ex mente Imp. Iustiniani in *Epilog. Nouell. 1.* neminem in paupertate viuere neque mori in anxietate permittunt. Nemo siquidem immortalitatis priuilegio est munitus, nec huc vsque exstitit, qui in aeternum bona sua possidere praesumpsit, sed magis iuxta Horatii illud in *Epist. Libr. 2.*

- - - *perpetuus nulli datur usus, & heres*
Heredem alterius velut vnda superuenit vndam.

§. IX.

Ius Civile quidem primogenitorum quoad successionem nullam rationem habet, sed omnes defuncti liberos aequaliter ad illam inuitat per *Nouell. 22. cap. 48. Nouell. 118. cap. 1. Maurit. Consil. Tubing. Part. 1. consil. 1. num. 4.* cum ratio naturalis quasi lex quaedam tacita, liberis parentum hereditatem addicat, velut ad debitam successionem eos vocando, *L. cum ratio 7. pr. ff. de bon. damnator.* Vnde quod inter liberos obseruanda aequalitas, bonaque parentum inter eos aequaliter diuidenda sint, in aliis quoque iuris Romani legibus statutum reperitur, quo facit *L. inter filios 11. Cod. Famil. exerciscund. L. fin. Cod. commun. vtriusq. iudic. L. 14. Cod. de legit. hered.* Vid. *Berlich. Part. 3. conclus. 11. num. 44.* ita vt pater vnum ex suis natis non debeat facere filium, alterum vero priuignum. Ex quo manifestum redditur, quod in terris allodialibus

ac

ac diuiduis, in quibus ius primogeniturae non specialiter introductum, omnes ex aequo ad defuncti successionem admittantur, etiamsi sint Duces, Principes, Comites aliaeque personae illustres in Orbe Romano degentes, quae omnes inter se iure priuatorum vtuntur. Limn. *de iur. publ. Libr. 4. cap. 8. num. 122.* Myler ab Ehrenbach. *de Princ. & stat. Imper. Part. 1. cap. 23. §. 1.* Struu. *Exerc. ad ff. 2. thes. 10.*

§. X.

De iure feudali est quaestio, num scilicet Imperator Fridericus, in fauorem primogenitorum, circa successionem in feudis, praecipue regalibus, quid statuerit? Vel clarius: an in feudis regalem dignitatem annexam habentibus primogenitus solus succedere debeat? Doctorum hic, quemadmodum in plerisque aliis, non est concors opinio. Qui ex parte affirmantium stant, recurrunt ad textum in 2. *Feud. 55. §. 1. v. praeterea*, vbi modo nominatus Imperator constituit praeterea Ducatus, Marchia, Comitatus, de cetero non diuidantur, & per prohibitam feudorum regalium diuisionem, ius primogeniturae introductum esse censent, quos inter est Myler ab Ehrenbach *de Princ. & stat. Imp. part. 1. cap. 21. §. 7.* quo etiam inclinare videtur, Vir nostro elogio maior Dn. Coccei. *in iuris publ. prud. cap. 27. §. 8.* quando, dum lege publica primogenituram introduci posse optime statuit, pro sua sententia confirmanda ante relatum textum ex 2. *Feud. 55.* adducit. Nobis tamen, quod pace dissentientium dictum sit, magis placet sententia contraria, quae ius primogeniturae hac Friderici constitutione ac Longobardorum iure

inductum fuisse negat. Haec nostra opinio robor suum accipit ex 1. *Feud.* 8. *pr.* ubi omnes defuncti vassalli filii, aequaliter ad successionem feudalem admittuntur. Nec nobis negotium facessit a dissentientibus citatus textus in dict. 2. *Feud.* 55. quia prohibita feudi diuisio ius primogeniturae praecise non infert, & potest feudum, vel ab vno nomine omnium administrari, vel ab omnibus filiis simul pro indiuiso possideri, per 2. *Feud.* 26. §. 4. *v. omnes filii.* *Limn. de iur. publ. libr. 4. cap. 8. num. 120.* *Bets. de pact. Fam. illustr. cap. 9. §. 21.* *Sixin. de Regal. libr. 1. cap. 3. num. 28.* *Rosenthal de feudis Part. 1. cap. 9. membr. 1. conclus. 55. num. 9.* *Horn. in Iurispr. feud. cap. 15. §. 18.* & in *Consultatione*, quam huic tractatui in *append. sub Num. 2. de Successione Megapolitana* subiecit, *num. 15. & num. 115.* Aliud tamen in feudis iure Francorum concessis obtinere, dicendum est, vigore cuius iuris, cum exclusione reliquorum, primogenitus in feudo succedit, & ei annexo dignitatis titulo solus fruitur. *Bets. de pact. Famil. illustr. cap. 9. §. 1.* ita ut vita & militia tantum secundogenitis debeat, prout loquitur Ludou. *Belus Consil. 1. num. 258.* Sed hoc in casu ei, qui feudum iure Francorum inter Germaniae Principes concessum esse dicit, suam assertionem probare incumbit. *arg. L. 2. ff. de probat. Bets. de pact. famil. illustr. cap. 9. §. 23.*

§. XI.

Quamuis autem, pro ante dictis, ius Romanum & feudale Longobardorum, de successione primogenitorum nihil per omnia disponant, hoc tamen praerogati-

rogatiuas illas, quas primogenitis illustribus circa successionem vindicamus, nequaquam diminuere, multo minus tollere debet. In Regnis enim patrimonialibus ac successionis lege delatis, inconcussa stant Primigenorum iura, diuturno vsu a longis retro temporibus hucusque comprobata. Nam prout ait Dn. Stryk. *de success. ab intestat. dissert. 7. cap. 1. §. 20.* perantiqua Primogenitorum in Regnis praerogatiua est, tantumque non omnium Gentium moribus eo descensum est, vt natu liberorum maximo soli summa rerum committatur, ceteris natu minoribus ab omni hereditate paterna, nisi in quantum ad alimenta & dignitatem requireretur, exclusis.

§. XII.

Hanc vero primogenitorum in Regnis successionem, ex praegnantissimis rationibus stabilitam esse, neminem, qui naturali rationis acumine praeditus, fugere potest. Monstruosum siquidem esset, si plura capita in vno corpore reperirentur. Hinc vna ecclesia in multitudine, vnus Sol in multis radijs, & apes naturaliter vnum habent Regem. Romani etiam duos Imperatores sustinere non potuerunt, quia anhelabant ad destructionem vnus alterius, & e conuerso. Dominic. Cardin. Tuschus. *pract. concl. iur. Tom. 7. lit. P. concl. 651. num. 3. 4. 5.* Knipschild. *de fideicommiss. Famil. nob. cap. 6. num. 272. seq.* Minime ergo vna Corona duobus capitibus conuenit. Arumaeus *ad Aur. Bull. disc. 6. §. 33.* Et iuxta Ouid.

Non bene cum Sociis Regna Venusque manent.

Nec fert Consortes Imperium, nec diuidi se finit Maestias:

„Iestas: fieri enim non potest, vt eorum quilibet vno
 „eodemque tempore mandet simul & pareat, praefere-
 „tim cum potestas & casus occurrentes tam accurate
 „inter duos dispertiri nequeant, aut ambitio tam fer-
 „uari in aequilibrio, quin alter velit esse superior, aut
 „quin inuidia & aemulatio perturbent concordiam.

„Nulla fides Regni sociis omnisque potestas
 „Impatiens Consortis erit.

„Impossibile videretur, vt iussa & imperia duorum, qui
 „simul praesunt, non sibi inuicem aduersentur. Moy-
 „ses & Aaron germani fratres erant, & tamen, cum
 „Deus hunc illi socium adiunxisset, oportuit adhuc,
 „vt amborum adfisteret labiis, & vtrique ostenderet,
 „quid agendum esset, ne qua inter eos dissensio ori-
 „retur. Quamobrem cum praestet, vnum aliquem in
 „corona succedere, naturae conformius fuit, eiusdem
 „sequi ordinem, illum scilicet fratribus ceteris praefe-
 „rendo, cui illa primum vitam lucemque impertiuit,
 „quemadmodum belle satis ratiocinatur Saavedra in *I-
 dea Princip. Christian. Politic. symb. polit.* 70. Add. Boe-
 cler. ad *Grot. de I. B. & P. libr. 7. cap. 7. §. 18.* Dn.
 Ludolph. de *introduc. iur. primogen. part. gen. aph. 7.*
num. 4. & 5.

§. XIII.

Non autem in Regnis hereditariis exteris tantum
 haec primogenitorum successio ac inde resultans
 praerogatiua obrinet, sed etiam haec specialiter per di-
 spositionem Aureae Bullae Carol. IV. Imp. *cap. 7. §. 2. 3.*
 & 4. & *Cap. 25. §. 2.* in Electoribus Sacri Romani Im-
 perii secularibus, ac inter Potentissimos Electores, qui
 alias

alias a dignitate Officii Electoralis, *Palmites imperiales, septem candelabra, lucentia in unitate Spiritus septiformis, itemque propinquiora S. imperii membra & columnae, Proceres, sacrum aedificium circumspectae prudentiae solerti pietate sustentantes, bases Imperii & columnae immobiles*, e-
 logiis maeste illustrissimis honorantur, quas praeceminentias ac dignitates singulares, in *Capit. Carol. VI. Imp. nostri inuictissimi §. Wir sollen und wollen* c. 3. etiam confirmatas reperimus, fundata atque recepta est. Titius in *Spec. iur. publ. Rom. Germ. libr. 4. cap. 4. §. 1.* Ita enim, ut cetera mittamus, in *Cap. 25. §. 2.* dictae *Aur. Bull.* statutum est. „Decernimus igitur, & hoc
 „perpetuis temporibus valituro Imperiali sancimus e-
 „dicto, quod ex nunc in antea, perpetuis futuris tem-
 „poribus, insignes & magnifici Principatus, videlicet
 „Regnum Bohemiae, Comitatus Palatinus Rheni,
 „Ducatus Saxoniae & Marchionatus Brandenburgensis,
 „terrae, districtus, homagia, Vasallagia, & alia quae-
 „uis ad ipsa spectantia scindi, diuidi, seu quauis conditio-
 „ne dimembrari non debeant, sed in sua perfecta inte-
 „gritate perpetua maneat. *Primogenitus filius* succe-
 „dat in eis, sibi que soli ius ad dominum competat: „
 Cuius edicti nec alius inquirenda est ratio, nam factum hoc est, ne damna ex diuisione propullulatura fomen- tum accipiant, aut numerus Electorum multiplicetur. *Cruger. in discurs. iur. publ. part. gen. disc. 2. p. 23.* An vero Elector duos Electoratus vno eodemque tempore possidere queat? Porro: An Elector, filio suo primogenito ex duobus Electoratus cedere vnum possit? non est nostrum hic loci definire, hoc tamen propositis rationibus dubitandi ac decidendi iam praestitit *Fritsch. in Exercit. iur. publ. Part. 2. Exercit. 15.*

in appendice. Cui iunge Schütz. Vol. 1. disp. iur. publ. 7. thes. 15. lit. D. Sed Dn. Schweder. in introduct. in ius publ. part. spec. sect. 2. Cap. 3. num. 9. iudicium suum in quaestione vexata suspendere mauult.

§. XIV.

Imo, ne quidem in Electoribus solis, haec in primogenitos collata successio praerogatiua substitit, sed ea etiam ad plurimas alias Germaniae Prouincias extensa, ac a Personis illustribus, quibus conseruatio ac splendor ditionum suarum cordi fuit, salubriter amplexa ac nouiter introducta videtur, sicut de Archi-Ducatu Austriae testatur Limn. *de iur. publ. libr. 4. cap. 8. num. 113.* Myler. *de Princ. & stat. imp. part. 1. Cap. 21. §. 3.* Stryk. *de Cautel. Testament. cap. 5. membr. 2. §. 13.* De Ducatu Bauariae, Knipschild. *de fideicom. Famil. nobil. cap. 6. num. 286.* Reincking. *de Regim. secul. & Eccles. libr. 1. Class. 4. cap. 17. num. 30.* De linea Palatina Neoburgica & Bipontina, Ludolph *de introduct. iur. primogen. part. gen. §. 13. num. 6.* De Ducatu Brunswicensi & Luneburgensi, Limn. *de iur. publ. libr. 4. cap. 8. num. 115. & 116.* Springsfeld. *de Apanag. Cap. 3. num. 63. seq.* Stryk. *de Cautel. Testam. cap. 5. membr. 2. §. 13.* De Saxonica Ducali Familia Eisenacensi & Gothana, Ludolph *de introduct. iur. primogen. part. gen. §. 13. num. 7.* De Ducatu Megapolitano tam lineae Gulstrouiensis, quam Suerinensis, Myler ab Ehrenbach, *de Princ. & stat. Imp. Part. 1. cap. 21. §. 6.* Reincking. *de Reg. Sec. & Eccles. libr. 1. class. 4. cap. 17. num. 34.* De Ducatu Holfaciae quoad lineam Gortorpiensem, Knipschild. *de fideicom. Fam. nobil. cap. 6. num. 291.* Ludolph. *de introduct. iur. primogen. part. gen. §. 13. num. 11.* de Ducatu Wurtenbergi.

bergico, *Limn. de iur. publ. libr. 4. cap. 8. num. 118.* Myler ab Ehrenb. *de pr. & Se. Imp. part. 1. cap. 21. §. 4.* Knipschild. *de fideicom. Fam. nob. cap. 6. num. 294.* De Familiis Marchionum Brandenburgensium, vigore transactionis Geraiuenfis, Ludolph. *de introduct. iur. primog. part. gen. §. 13. num. 8.* De Landgraviatu Hassiae tam lineae Castellanae, quam Darmstadinac, Myler ab Ehrenbach. *de Princip. & Stat. Imp. part. 1. Cap. 21. §. 6.* Steincking. *de Reg. seu. & Eccl. libr. 1. Class. 4. cap. 17. num. 34.* Stryk. *de Cauz. Testam. cap. 5. membr. 2. §. 13.* Ludolph. *de introduct. iur. primog. part. gen. sbb. 13. num. 12.* Sed vanum est, ad hoc ius primogeniturae, quod inter Serenissimos Hassiae Principes vigeret, probandum, adducere turmas Doctorum, cum pactum hoc primogeniturae, inter eos conuentum, sanctionis pragmatica solenniter approbatum ac publica Imperii lege firmatum sit, nimirum per Instrum. pac. Westphal. *de anno 1648. art. 15. §. ult. & Recess. Imp. de anno 1654. §. Demnach auch in dem 2c. 188.* de qua solenni ac publica confirmatione, quod notatu est dignum, vix alii Imperii nostri Status gloriari poterunt.

§. XV.

Superfunt, quantum scimus, alia adhuc Statuum Imperii territoria, quae non minus primogeniturae leges comiter observant. De Marchionatu Badensi sunt testes Knipschild. *de fideic. Fam. nobil. cap. 6. num. 278.* & pro suis meritis iam saepius laudatus Dn. Ludolph. *de introduct. iur. primog. part. gen. §. 13. num. 13. vbi num. 14.* de Principibus Anhaltinis, Berneburgicis nimirum & Seruestanis, idem affirmat. De Ost-Frisia videatur

deatur Myler ab Ehrenbach *part. 1. cap. 21. §. 4.* & Springsfeld *de Apanag. Cap. 3. num. 139.* Quemadmodum in Oetingensium Familia, per pactum aliquod, in anno 1623. introductum sit, exponit Sprenger. *in insir. iur. publ. libr. 3. cap. 29. §. 3.* Et quod in Provincia Leodiensi feudum pro indiviso capiat primogenitus per successionem, nec ad soluendam ipsius aestimationem fratribus aut sororibus adstringatur, iam suo tempore tradidit Carol. de Mean *ad ius Civil. Leodiens. part. 1. Obseru. 36. num. 2.* De Comitatu Lippiaco ante aliquot annos egit Vir circa rem literariam meritissimus, & cuius etiam Cineres veneramus, Dn. Hert. *in dissert. de Commentis. apanag. & parag. distinct. §. 17.* quae, quamuis Authore Adolpho Carolo Both, sub eius praesidio prodierit, vult tamen Epistola Amici ad Amicum, 11X Febr. MDCCX emissa, minimas in dicta dissertatione Respondentis partes fuisse.

§. XVI.

Sed & quod in Comitatu Hanouieni ius primogeniturae fundatum sit, defendit Herpfer *in dissert. in aug. de iur. primogen.* sub Dn. Hertling. Heidelbergae in anno 1711. habita, *cap. 1. §. 22.* De Comitatu Sayn-Witgensteinensi, quoad lineam Witgensteinianam, id compertum habemus ex testamento Comitum Ludouici de Sayn & Witgenstein, *die 4. Aug. 1624.* condito. De Comitatu etiam Wedano Responsum existat inclytae Facultatis iuridicae Tubingensis, *de 13. Febr. 1711.* in quo, post accuratam omnium circumstantiarum discussionem, hoc primogeniturae ius sequentibus verbis asseritur: *Dessen allen iedoch, und was sonst noch*
fer

ferner scheinbahrlisches könnte angeführet werden, ungeachtet, seynd wir der beständigen rechtlichen Meynung, daß durch die Brüderliche Erb-Einigung, so weiland Graff Johann Wilhelm, Herman, und Philips Ludwig, Graffen zu Wied und Runkel, in anno 1313 gemacht, so dann, durch das von Grafen Hermann, als communi Parente aller jetztlebenden Graffen von Wied, anno 1624. auffgerichtete Testament und bisherige obseruanz, oder die von solcher Zeit biß auff den heutigen Tag, erfolgte Successions-Fälle, das Ius Primogeniturae nicht nur in Linea recta, sondern auch Collaterali, etiam ultra fratres, eorumque Liberos, so wohl in der Niedern- als auch Obern Graffschafft, das ist, so wohl in dem Wied- Wiedischen, als Dierdorff und Runkelischen Theil, Rechtsbeständig eingeführet und fest gestellet seye ic.

§. XVII.

Dum vero de iure primogeniturae, a plurimis Imperii Rom. Familiis illustribus, in exaltationem ac conseruationem ditionum suarum introducto incidenter hic agimus, non domi effemus, sed Hospites, imo iniurii ac ingrati erga dulcissimam Patriam nostram Nassouicam, si mutam hic personam repraesentare, & nullam de eo, quod circa ius primogeniturae in illa receptum, mentionem iniicere uelimus. Hactenus enim fere, ut bene monet personatus ille, sed in re historica eruditissimus Scriptor, Lud. Petr. Giouann. in sua *German. Princip. Cap. 1. §. 6. in not. lit. 9.* nescio, quo morbo, uerustas nobis in deliciis fuit peregrina Romanorum, patriae diplomatibus aliisque Imperii nostri

Instrumentis vere neglectis. Spero fore, ut in posterum sapere in nostra Republica malimus; quam in aliena: Commendant nobis hoc consilium patriae amor, necessitas utilitasque.

§. XVIII

In pacto autem Confraternitatis, quod 8. April. 1607. Illustrissimi Confratres Domus Nassaviae-Catimelobocensis, prudenti salubrique consilio, solenniter celebrarunt, & quidem in eiusdem §. Es soll aber 18. inter alia sequentia quoque statuta sunt: Es soll aber dar-um keinem die tactio Testamenti benommen seyn, sondern einem jeden unter Uns, oder Unsern ehelichen Männlichen Erben, allerdiengs bevor und frey stehen, von seiner Baarschafft, Pfandschafften, eingesamleten Weinen, Früchten und allem andern, was so wohl von Gewohnheit als auch von Rechtswegen vor beweglich gehalten wird, zu testiren, und dessfalls wie Er will unter seine eheliche Kinder, veriusque sexus, die Land und Leuthe aber einzig und allein unter seine eheliche Männliche Leibes Erben, in einer rechtmäßigen dispositione zu vermachen und auszuthellen, und sollen desselben Kinder, da gleich einem etwas mehr als dem andern gegeben, oder auch, von Uns Unserem Pfleg-Sohn, oder Unsern und Unseres Pfleg-Sohns ehelichen Männlichen Erben, einem oder dem andern das ius primogeniturae eingeführet würde, damit zufrieden, und mit demjenigen, ob es schon geringer als die legitima seyn würde, so ihnen also verordnet, sich begnügen zu lassen schuldig, auch dessfalls ad complementum legitimae zu handeln nicht befugt seyn.

§. XIX.

§. XIX.

Quoad Serenissimam Lineam Nassauia-Siegensem, res de introducto iure primogeniturae haecenus fuit controuersa, ac multorum annorum serie acriter disputata. Videatur passim die an Seiten des Reformirten Fürsten zu Nassau-Siegen Hochfürstl. Durchl. an einem Hochlöbl. Reichs-Conuent zu Regensburg in anno 1710. übergebene höchstgemüßigte gründliche Wiederlegung und reiterirte Vorstellung, & nouissime Dn. Schweder in *Theatr. histor. praesention & controuers. illustr. lib. 4. sect. 22. subsect. 1. cap. 1.* ubi totum Controuersiae statum ac utriusque Partis fundamenta proponit. De linea Hadamariensi non attinet dicere, cum illa post obitum ultimo defuncti Principis Francisci Alexandri, in anno 1711. exaruerit, eiusque successio ad Serenissimos Agnatos deuoluta. De Linea uero Deciensis in praesentiarum nihil quidem certi habemus, illud tamen notum est, iam a spatio fere seculi, ipsam naturam quasi, in hac Illustrissima Familia, quae tot Heroes numerat, quot Masculos, ius primogeniturae constituisse, est enim a temporibus Serenissimi Wilhelmi Friederici, b. m. in hunc nostrum usque diem, ab Vnigenis propagata: Ceterum refert Springsfeld. *de Apanag. cap. 3. num. 138.* Comitatum Deciensis indiuiduum existere.

§. XX.

Denique, quod etiam in Serenissima Linea Nassauia-Dillaeburgica hoc ius primogeniturae in uiridi sit obseruantia, ipsa testatur experientia. Author illius, Serenissimus Princeps Ludouicus Henricus, b. m. communis omnium, qui hodie ex hac linea supersunt, Parens existit;

tit; qui, assignato postgenitis Liberis apanagio, in suo testamento, quod 28. Febr. 1662. rite condidit, illud solenniter introduxit. Testamenti tabulas, quatenus ad dictorum probationem, & nostro scopo inseruiunt, huc transferre, rem nec impiam aut indeuotam, nec Lectori ingratam fore speramus. Ita autem habent: Die Theilung an sich selbstem betreffend, wünschet wir zwar von Herzen, und mögten lieber nichts sehen, als daß Unsere Verlassenschaft also gethan und beschaffen wäre, daß Wir Unsere zu obgedachten Unsern lieben Kindern und Erben tragender gleicher Väterlicher affection, treuer Vorsorge und Liebe nach, Sie auch in der Theilung gleich halten könten, und eines so viel als das andere haben und überkommen mögte. Nachdem aber die Röm. Kayserl. Maj. Unser allergnädigster Kayser und Herr, Uns und Unsere sämtliche Descendentes, zu des Heil. Röm. Reichs Fürsten: Stand allernädigst erhoben, und Wir dannenhero desto mehr Ursach nehmen müssen, auff beständige Wege und Mittel zu gedencken, wie Unsere Nassau-Dillenburgische Linea, Ihren Fürstl. Stand forthin desto beständiger führen, und bey ohnverwelcklichem Flor erhalten werden möge, dabey aber nicht ohnzeitig betrachtet, daß grosse und ansehnliche Familien, so wohl in als ausserhalb dem Heil. Röm. Reich, wie auch Fürstenthümer, Graff- und Herrschafften, durch Menge der Regierenden Herrn zerstücket, und Theilungen derer Land und Leuthen von Tag zu Tag, je mehr und mehr abnehmen, und endlichen entweder gar zerfallen, oder doch mit des Heil. Römif. Reichs Schimpff gar geringschätzig; ja die arme Unterthanen selbstem, durch gedoppelte Landes-Herrn mit täglichen Beschwerungen überhäuffet, und gar zu Boden gesleget werden: Hingegen aber durch gute ordentliche Verfas-

sung

sung einzelner administration und Verwaltung zu ewigwäh-
rendem Aufnehmen und erfreulichen Wohlstand, mit größ-
serer reputation beydes des Heil. Röm. Reichs, und auch
derer Häuser und Geschlechter, wie nicht weniger derer Un-
terthanen fort zu gelangen und zu wachsen pflegen; So ha-
ben wir derowegen zu mehrer Erhaltung Unseres Hauses,
der Fürstl. Nassau-Dillenburgerischen Lineæ, auch Land und
Leuthen, das ius Primogeniturae, oder das Recht der Ersten
Geburth, unter Unserm Ehelichen Manns-Stamm einzu-
führen geschlossen, gesetzet und geordnet.

Derowegen setzen und ordnen wir hiemit wohlbedächlich,
und wollen, daß nur ein Regierender Herr, und zwar anfäng-
lichen mehr wohlgedachten Unseres verstorbenen ältesten
Sohns Fürsten Georg Ludwigs seel. Sohn Henrich seyn
soll, welchen wir dann hierbey x. x.

§. XXI.

Sed digressione hac facta redeundum est in viam! Vbi
se oppido noua quaedam Primogenitorum praeroga-
tina sistit. Mortuo enim filio protogeno, successionem
non relinquit superstiti fratri secundogenito, sed eam
transmittit ad liberos suos descendentes. Primogeniti e-
nim appellatione omnes ipsius descendentes in infinitum
continentur. Knipschild *de fideicom. Fam. nob. cap. 6. num.*
268. Ludolph. *de introduct. iur. primog. part. spec. apb. 1.*
num. 9. Sic nepos excludit Patrum, & quamdiu aliquis
ex Linea primogeniti filii superest, secundogenitus ac e-
ius Liberi a successione excluduntur. Sprenger *in Instit.*
iur. publ. libr. 2. cap. 27. pag. m. 270. & cap. 41. pag. 343.
Ernest. Cothmann. *Vol. 3. Respons. 14. num. 57. seq.* Et
hoc in lineali successione difficultatem nullam habere, di-
cit Vir subtilis ingenii magnique nominis, Hug. Grot.
de iur. belli & pacis libr. 2. cap. 7. §. 30. ibi enim (sic per-
git)

G

git) mortui pro viuis habentur, in hoc, vt in liberos transmittant, quare in tali successione, sine vilo aetatis respectu praefereatur filius, imo in cognaticis regnis & filia primo nati: quia nec aetas, nec sexus efficiunt, vt deseratur linea. Imo generaliter tenendum est, quamdiu successor adest ex linea primogeniti, successionem non exire. Quod pulchre declarat Boecler. ad Grot. *de iur. belli & pac. libr. 2. cap. 7. §. 15. pag. m. 627.* In conferendo regno, inquit, nomen Familiae aut posterorum non aliud agnoscit principium, quam personam primi Regis; nec habere latitudinem intelligitur, sed a puncto descendere, & in descensu demum & ex descensu in latera crescere. Sed de hoc casu pluribus egerunt Tiraquell. *de iur. primigen. quaest. 40.* Bets. *de pact. Famil. illustr. cap. 8. §. 48.* Chassanaeus in *Catalog. glor. mund. Parr. 5. confid. 42.* Petr. Gregor. Tholosan. *de Republ. libr. 7. cap. 10. per tot.* Mantic. *de coniectur. vlt. volunt. libr. 8. tit. 10. num. 9.* Bachou. ad Treutler. *Vol. 1. disp. 19. thes. 16. lit. a voce & cum quoad nepotem.* Harprecht. in *Comment. ad tit. Instit. de Success. quae ab intestat. defer. ad pr. num. 81. seq.* Stryk. *de success. ab intestat. differr. 1. cap. 3. §. 19. & differr. 7. cap. 2. §. 50.* Hert. *de special. Rom. Germ. Imper. Rebuspubl. sect. 2. §. 9.* Horn. in *Iurisprud. feud. cap. 15. §. 21.* Titius in *Specim. Iurispubl. Rom. German. libr. 4. cap. 4. §. 16.*

§. XXII.

Et licet olim tam bellis ac pugnis singularibus, quam calamo agitata fuerit quaestio: an in primigeniis, nepos ex filio primogenito, ante Primigenii fundatorem defuncto praeferri debeat Patruo? tamen affirmatiua decisio praeualuit. Vid. Stryk. *de success. ab intestat. diff. 7. cap. 3. §. 27.* Et secundum hanc sententiam pluries fuisse iudicatum, nempe Auenioni, per Regem Siciliae Robertum, & Cardinales sibi adstantes, hancque consuetudinem esse in Regnis

Regnis Franciae & Angliae, ac ita quoque seruari in Hispania, tradit Ludou. Bellus *consl.* 124. *num.* 1. vbi tamen *num.* 6. ad caltra dissentientium transit. Similiter hoc modo supra laudatus Princeps Nassauiae, Henricus Ludouicus, excluso filio secundogenito Adolpho, nepotem ex praedefuncto filio primogenito, ad successionem in constituto primigenio euocauit. Si quis autem plura de hac quaestione scire desiderat, euoluar a Domin. Cardin. Tuschio *pract. concl. tom.* 7. *lit.* P. *concl.* 658. relatos Scriptores, vbi *num.* 8. adicit, illam quaestionem aliquando decisam fuisse gladio, per duellum, iussu Othonis Imperatoris, & nepotem obtinuisse. Sed vae afflictissimo Republicae Statui, vbi ne quidem summa potestas libris dirimendis sufficit, sed mucro ac cruor sunt loco sententiae iudicialis! Solenne interim hoc Veteribus fuit, & Frotho vel Fronto Danorum Rex, lege lata, omnes controuersias, qualescunque eae essent, monomachia siue singulari certamine dirimi iussit. Vid. Wissenbach. *Part.* 2. *disp.* ad *ff.* 24. *thes.* 6. Döpler in dem *Schau Platz derer Leibs und Lebens Straffen Part.* 1. *Cap.* 1. §. 297.

§. XXIII.

Illud etiam ad praerogatiuas primogenitorum referendum est, quod Princeps Pater, per dispositionem testamentariam, filio primogenito hoc ius auferre, aut de eo in filii praeiudicium quidquam disponere nequeat. Myler ab Ehrenbach *de Princip. & Stat. Imp. part.* 1. *Cap.* 21. §. 11. Fritsch. in *Exercit. iur. publ. part.* 2. *Exerc.* 8. §. 14. Primogenitus enim hic ex propria persona succedit, unde Pater falcem in alienam messem immittere, & ius alteri quaesitum, absque ipsius facto tollere non potest. Richter *part.* 1. *decis.* 25. *num.* 15. *seg.* Reinking in der *Bibl. Policye libr.* 3. *ax.* 39. Stryk. *de Cauel. testam. cap.* 5. *memb.*

2. §. 14. Quod adeo verum, vt ne quidem hoc ius in filium secundogenitum transferre possit, nisi Primigeni ad minimum consensu accedente, quemadmodum hoc exemplo Friederici Marchionis Brandenburgici comprobant Sprignsfeld *de Apanag. cap. 3. num. 180. seq.* Leifler. *in iur. Georg. libr. 1. cap. 31. num. 22.* Stryk. *de Cautel. testament. Cap. 5. membr. 2. §. 14.* Quod si tamen Pater, in suo testamento, ius primogeniturae de nouo introduxit, quin illud per testamentum subsequens, nulla etiam causa mouente, pro liberrima voluntate iterum abrogare, tollere, mutare, vel alio modo restringere possit, ex vulgatissimis iuris Romani principiis facile defendi potest. Vid. *L. sanctimus 27. Cod. de Testament.* nec potest sibi in vltima voluntate aliquis legem dicere, a qua recedere ipsi non sit licitum, *L. si quis 22. pr. ff. de legat. 3.* Nicol. Everhard. *iun. Vol. 2. consil. 11. num. 44.*

§. XXIV.

Fluit ex principio in proxime praecedente §. praemisso, quod possessor bonorum iuri primogeniturae subiectorum, in iisdem heredes maxime plures instituire nequeat. Hoffmann. *part. 1. consil. 5. num. 16.* Nec Trebellianicam deducere, Bets. *de pact. Famil. illustr. cap. 8. §. 16.* Nec substitutionem aliquam facere, Tiraquell. *de iur. primigen. quest. 76.* nec onus aliud aduicere. Quinimo si grauaretur a Patre in primogenitura filius, potest contrauenire & improbare talem dispositionem, etsi fuerit heres defuncti, prout vult dict. Hoffmann. *part. 1. consil. 5. num. 17.* Et, si contingit, patrem possidere feudum in quo solus primogenitus succedit, & praeter illud bona adhuc alia, non solum primogenitus feudum totum consequitur, sed etiam ex reliquis bonis paternis, legitimam adhuc praetendendi ius habet, Rosenthal. *de feud. part. 1. Cap. 7.*

Cap. 7. concl. 13. num. 4. ac ab intestato cum reliquis liberis in his succedere potest. Id. Rosenth. *dict.* cap. 7. concl. 13. in not. lit. C.

§. XXV.

Quamuis etiam alias, si Liberi sunt ingrati erga Parentes, poenam exheredationis sustinere teneantur, iuxta Nouell. 115. cap. 3. Bocer. *part. 1. Class. 3. disp. 3. ibes. 1. num. 35. 36. seq.* hoc tamen Parentum fulmen primogenitos regulariter non laedit, licet etiam exheredationis causa subsit, eaque probari possit. Myler ab Ehrenbach. *de Princ. & Stat. Imper. part. 1. cap. 21. §. 14.* Springsfeld. *de apanag. cap. 3. num. 184. seq.* Coccei in *Iurispubl. prud. cap. 27. §. 9.* Et si forte in suo testamento, ex bonis primogeniturae, pater aliquid filio primigeno diminuerit, vel in alium transtulerit, de inofficioso etiam agere potest. Dominic. Cardin. Tusch. *conclus. pract. iur. rom. 7. lit. P. conclus. 653. num. 4.* Ius siquidem primogeniturae non beneficio Patris, sed naturae & legis provenit, nec hereditario sed gentilitio iure defertur, idcirco nullo modo a patre mutari aut alterari potest. Fritsch. in *Manual. Iurispr. publ. voce primogenitus pag. m. 319.* & ea, quae non a patre, sed a genere tribuuntur, semper familiae integra ac incolumia permanere debent. Myler. ab Ehrenbach. *de Princ. & Stat. Imp. part. 1. Cap. 21. §. 12.*

§. XXVI.

Vlterius infertur, & respectu filii ex primogenito nati satis est favorabile, quod ne quidem Pater ipse in eius praeiudicium iuri Primogeniturae rennuciare possit, quia filius ius radicum habet ex primigenii institutione, quod ipsi non est auferendum. Althuf. in *polit. cap. 19. num. 88.* Myler ab Ehrenbach. *de Pr. & St. Imp. part. 1. cap. 21. §. 13.* Ludolph. *de introduct. iur. primogen. part.*

spec. apb. 16. §. 3. num. 32. Hinc patet, quid respondendum sit ad quaestionem: An pater, in praerogativam filii primogeniti, ius suum alteri resignare, cedere vel vendere possit? quam quidam affirmant, moti exemplo Esau, qui ius primogenitorum fratri suo pro edulio cessit vel vendidit, *Genes. cap. 25. v. 29. seq.* Haebreor. *Cap. 12. v. 16. Caa. quam periculosum 8. caus. 7. quaest. 1.* Dalser. *de iur. iur. renunciat. cap. 6. num. 40.* Reinking. *in der Biblisch. Policey libr. 3. ax. 38.* Vid. Tiraquell. *de iur. primogen. quaest. 24. 25. & 29.* Alii ex ratione a nobis ante tradita negant, inter quos certo modo est referendus Dn. Ludolph. *de introduct. iur. primog. part. spec. apb. 16. §. 3. num. 32. seq.* alii vero, an renunciatio vel cessio, liberis iam existentibus, vel nondum adhuc natis sit facta, distinguendo illam resolvunt. Vid. Springsfeld. *de apanag. cap. 3. num. 224. seq.* quam tamen distinctionem reiicit modo nominatus Ludolph. *de introduct. iur. primogen. dict. part. spec. apb. 10. §. 3. num. 36. seq.*

§. XXVII.

Si praeter primogenitum etiam exstarent filii alii, hi non possunt petere legitimam in bonis primogeniturae, quia ea omnia pro legitima primogeniti cedunt, Rosenthal. *de feudis part. 1. cap. 7. concl. 13. num. 2. & 3.* sed primogenitus saltem tenetur alere fratres, Dom. Cardinal. Tuschus *pract. concl. tom. 7. lit. P. conclus. 653. num. 4.* Springsfeld. *de apanag. cap. 5. num. 1. 2. seq. & cap. 12. num. 17. seq.* & quidem pro modo facultatum aut dignitatis; quia nati ex illustri Familia magnifice sunt tractandi, *ihrem Stand gemäß*, quo dignitatem suam sartam rectam tueri valeant, ac Familiae splendor conseruetur. Knipschild. *de fideicom. Famil. nobil. cap. 6. num. 210.* quare illa etiam consuetudo, quae fratribus postgenitis nullam relinquit por-

portionem, vt diabolica est reſcienda, teſte Roſenthal. *de feud. part. 1. cap. 9. membr. 1. concluſ. 55. in not. lit. I.* Hodie certum ipsis eſt conſtituendum apanagium, de cuius quantitate vid. Springsfeld. *de apanag. cap. 8. num. 10. ſeq.* in genere autem Princeps regens, apud alios fratres & ſores, ſe clementem & pium exhibebit continuo, iuxta datam ſibi a Deo gratiam, & iuxta ſuum beneplacitum, & ipſius patrimonii facultates, quemadmodum diſpoſitum in Aur. Bull. *cap. 25. §. 2. in fin.* Quo ipſo etiam eluceſcit, quod more apud Turcas recepto, fratres reliqui non ſint trucidandi, aut prout alibi factum relegandi, perpetuo carceri includendi, aut vt habitum monachalem ſuſcipiant, inuiti cogendi. Springsfeld. *de apanag. cap. 4. num. 2. ſeq.* Knipſchild. *de fideicom. famil. nobil. cap. 6. num. 210. ſeq.*

§. XXVIII.

Nec praetereundum hic eſt illud beneficium, quod ab aetate & lege civili primo loco nati habent, & priuatis aequae ac ex illuſtri ſanguine editis commune eſſe pot eſt, quod ſcilicet in vita parentum alimenta, & quaecumque alia ad honeſtam educationem pertinent, capiant, nec illa in hereditatis diuiſione, ſi quae locum habet, conferre teneantur, licet fratres poſtgenitos tenellos adhuc habeant, quibus tantum beneficium ex ſubſtantia paterna nunquam obtigit. Vid. Carpzou. *in Iuriſpr. ſorenſ. part. 3. conſt. 15. def. 33.* Et quod magis eſt, ſi aliquid ad primogenitum peruenerit iure primogeniturae, illud non eſt conferendum cum ceteris fratribus, Tiraquell. *de iur. primigen. qu. 51. vbi tamen n. 3. limitat, niſi pater propria pecunia emerit feudum, in quo eſt huiusmodi ius primogeniturae conſtitutum. Sic iure Saxonico, frater maior natus hanc quoque praerogatiuam habet, quod ex rebus expeditoriis, quas alias fratres inter ſe diuidunt, gladium habeat praecipuum, & in cete-*

ceteris rebus hereditariis ius diuidendi. Petr. Heig. *part. 1. quaest. 8. num. 28.* Coler. *decis. 54. num. 4.* Similiter maxima pars consuetudinum Franciaefert principalem domum primogenito vt praecipuam. Tiraquell. *de iur. primigen. quaest. 71.*

§. XXIX.

Haec quoque praerogatiua Primogenitorum non minima est, quod pater ex bonis primogenii nexu ligatus, nihil alienare possit, habentur enim pro bonis alienis, arg. *L. peto 69. §. 1. ff. de legat. 2. L. fin. §. 2. Et sequi Authent. res quae Cod. Commun. de legat.* Hinc etiam futurus primigenii successor potest a possessore cautionem exigere de non imminuendis bonis fideicommissio vel primogeniturae subiectis. Bets. *de pact. Famil. illustr. cap. 8. §. 64.* Horn. *in Turisprud. feudal. in append. Resp. 13. per. rot.* Non minus primogenitus quoque, timens a possessore alienationem bonorum eorum, quae sub vinculo primigenii continentur, potest postulare, vt bona ea declarentur primogenito subiecta, & ad eum post obitum possessoris pertinere, Zanger. *de exception. part. 3. cap. 26.* imo, vbi dilapidationis periculum imminet, potest etiam ab administratione bonorum primogenii remoueri, quod in familia quadam Comitum illustri obseruatum esse, testatur Bets. *de pact. Famil. illustr. cap. 8. §. 61.* Quod si forte de facto, ex bonis primogeniturae, a possessore aliquid alienatum fuerit, non tenet alienatio, sed salua est successor in primigenio actio reuocatoria, arg. *1. Feud. §. hoc quoque. 2. Feud. 26. §. Titius. 2. Feud. 39. pr. Bets. de pact. Famil. illustr. cap. 8. §. 61. in fine.*

§. XXX.

Hinc sequitur, quod nec bona primogeniturae in praedictum successoris aliis oppignorari possint, quia op-

oppignoratio & hypothecae constitutio est species alienationis, *L. fin. Cod. de reb. alien. non alienand.* nec si hoc factum, tenetur successor in primogenitura ad reuocationem, aut ad debita sui praedecefforis. *Lud. Bellus, consl. 3. num. 164. & 165.* Si tamen oppignoratio feudi, ab antecessoribus, ex iusta causa suscepta, primogenitus sicut succedit in feudo, ita etiam in iure redimendi feudum, *Mar. Giurba. Obseru. 70. num. 15.* Ex eadem ratione, haec bona primogeniturae nec in solutum dari possunt, arg. *L. pro soluto 46. ff. de Vsurp. & Vscap.* nec donari, legari, dotis nomine relinqui, in feudum, emphyteusin vsufructum &c. concedi, quia omnes hae causae nomine alienationis veniunt, per dict. *L. fin. Cod. ibique Dres. de reb. alien. non alienand.* Similiter, nec seruitutes bonis primigenialibus imponere, nec seruitutes his bonis debitas aliaque iura inhaerentia remittere potest, & si vnum vel alterum attentatum fuerit, illud saltem in constituentis vel remittentis praeiudicium sustinebitur, neutrum vero successor nocere potest, arg. *L. 1. pr. ff. quib. mod. vsufr. vel vsus amitt.* *L. is cui via. II. §. 1. ff. quemadmod. seruit. amittunt.* sed resolutio iure constituentis, resoluti quoque debet ius accipientis. *L. lex. 31. ff. de pignor. & hypoth. L. si quis dominum. 9. §. 1. ff. Locati. 2. Feud. 8.* Vid. *Bets. de pact. Fam. illustr. cap. 8. §. 64.*

§. XXXI.

Quod si possessori de bonis primigenialibus, vel omnibus, vel parte saltem, lis fuerit mota causaque sit valde dubia, quin ad optimum expediendarum litium remedium, transactionem scilicet *L. fratris. 10. Cod. de transact.* *Carpzov. in Iurispr. forens. part. 1. Const. 1. def. 10. per 202.* *Verstegen. de transact. Obseru. 6.* recurrere, causamque per amicabilem compositionem finire possit, ambige-

H

re

re non debemus. *Bets. de pact. Famil. illustr. cap. 8. §. 2.* idem dicendum est de compromisso, *Reincking. de Reg. secul. & Eccles. libr. 1. class. 4. cap. 17. num. 75.* Quibus casibus tamen suavor essem, ut filii sui primogeniti, si in secunda aetate est constitutus, ac praesens, consensum non negligat Pater. *arg. L. cum non solum 8. §. 3. seq. Cod. de bon. quae liber. ad minimum vero omnia in praesentia & cum auctoritate iudicis peraget, Reincking. de reg. sec. & eccles. libr. 1. class. 4. cap. 17. num. 75.* hoc enim modo omnem fraudem ac dolum a se excludet, *arg. L. qui auctore 137. ff. de Reg. iur. Wolffg. Textor. decis. Palat. 60. in vot. num. 6.* successoribus vero omnem ansam disputandi amputabit.

§. XXXII.

Ex rationis paritate nihil verabit, bona primogeniturae permutare cum aliis, praesertim si utilitas primigenii hoc modo evidenter promouetur, & bona permutata in locum priorum surrogantur, quoq; si fit, permutatio proprie non est alienatio, nec hic aliquid ex bonis primogeniturae abesse videtur. Consentit saepe citatus *Bets. de pact. Fam. illustr. cap. 8. §. 62.* quamvis, ex ratione modo tradita, nec hoc casu consensus filii primogeniti postponendus, aut iudicialis auctoritas temere contemnenda.

§. XXXIII.

Posito etiam, quod ex sententia multorum, Primogenitus ius suum cedere, vendere, abdicare vel alio modo in alium transferre possit; in illo tamen casu, si evidens ac notabilis interuenerit laesio, ille per beneficium *L. 2. Cod. de rescind. Vendit. adiuuandus*, & negotium rescindendum est. *Springfeld. de apatag. cap. 3. num. 210. seq.* Vel etiam confugere potest ad beneficium restitutionis in integrum, quemadmodum *ICi Wittenbergenses Respon-*

so

fo aliquo speciali hoc adfirmarunt, quod integrum adduxit Stryk. *de Cauzel. testam. cap. 6. membr. 2. §. 27.*

§. XXXIV.

Haec quoque iuris primogeniturae praerogatiua haud vulgaris est, a qua maximopere commendandum, quod opes, splendorem et dignitatem Familiarum conseruet, ac certamina ex diuisione oritura auertat. Dn. Hert. *in Element. prudenc. Ciuil. part. 2. sect. 5. §. 4.* nullam enim diuisionem hereditariam hoc ius agnoscit, Schilter. *Exerc. ad ff. 20. 75.* Vnde hoc ius primorum natalium propter publicam vtilitatem introductum est, eiusque obseruatio, non minus Imperio, quam ipsismet Familiis, ne scilicet facta diuisione potentia diminuatur, aut splendor illarum deliquium patiat, utilis & salutaris est. Stryk. *de success. ab intest. diff. 1. cap. 3. §. 14.* Ipsorum etiam subditorum in primis interest, regna non diuidi, sed primogenito tantum deferri, qui se putant feliciores sub sceptro potentis Monarchae, cuius sola auctoritas continet amicos in debito officio, & inimicos in timore, quam sub regimine minoris Principis, qui semper potentioris arbitrio expositus est, ut per dix accipitris praeda, sicut ex Petr. Mathia in Histor. Henric. 4. libr. 1. sect. 13. refert Hoffmann. *de iur. rer. indiuiduar. Cap. 2. sect. 2. num. 48.* Nam diuisiones multiplicant Dominos, tribunalia, familias, Officiales & Ministros, lachrymas & dolores subditorum, collectas, tributa & dotalitia, efficiuntque, ut, quae per vnum rectius & salubrius pro Republica fieri poterant, per plures segenius expediuntur, aliaque mala pene infinita coniuncta habent. Id. Hoffmann. *de iur. rer. indiuiduar. cap. 2. sect. 2. num. 51. seq. vbi num. 53.* sequentia incommoda superaddit: per eas, diuisiones scilicet, mentes quoque & Capita Ducum ac Comitum diuiduntur, vota in Comitibus

H 2

Impe.

Imperii & Circulorum discrepantia dicuntur, consilia publica tarduntur & impediuntur, potentia Ducatum & Comitatum debilitatur, pax publica turbatur, vnitas prouinciarum dissoluitur, & ex Marchionibus, Comitibus & Dominis fiunt Marchionici, Comitici & Domicelli, qui neque subditorum suorum, neque totius Imperii conseruationi amplius sufficiunt. Et quod regni pro indiuiso parique inter fratres potestate administratio, aut eiusdem in plures partes diuisio, cum maximo regni detrimento & ipsius Familiae Regiae conuulsione sit coniuncta, pro singulari sua profundi sui ingenii prudentia agnouit quoque illustr. Dn. de Pufendorff. *de iur. nat. & Gent. libr. 7. cap. 7. §. II. add. Ludolph. de introduct. iur. primog. part. gen. apb. 12. num. 2. seq.* Hanc lernam malorum ex diuisionibus Regnorum ac prouinciarum oriundam, Morio cuiusdam aulae ad viuum repraesentauit optime; quam historiam cum ex Barclaii Icone animor. cap. 5. integram retulerint Knipschild. *de fideicom. Famil. nobil. cap. 6. num. 325.* Hert. *in dissert. de commentit. apomag. & parag. distinct. §. 13.* Hoffmann *in iv. de iur. rer. indiuiduar. cap. 2. sect. 2. num. 52.* nec nos eam huc transcribere morabimur. Est autem talis: *Cum aliquando de diuidendo in Saxonia principatu aegerer, & legum ac consuetudinum periti conuenirent, iisque in conclauis sedentibus adessent litigantes fratres, emorae mentis vir, sed innoxia iucundaque insania consuetus delectare audientes, in id secretum perripit, quem grandior natu ex Saxonis fratribus intruens (nam is illius Aulae cibus assueuerat) Vis autem & tu, inquit, sententiam dice de berciscundae familiae rebus? At ille, & quidni, inquit, velim? Expectauerant omnes ab amente ridiculi leporis venustatem. Igitur rogare perseverant, ne in tanta re suum consilium deesse pateretur. Sed ipse negebar, nisi vestis, qualem Iuis periti induebant, sibi daretur, tantae consultationi misceri; cum illa se*

Sapienter

sapientiam esse sumturum. Hilarior genius omnes inuaserat, adeo ut ipse quoque berus non sine maximo visu iuberet, de penu sua produci suffultam pellibus rogam, inuicique capienti. Quam ut ille curiose aprauit, his rerque per triclinium spatiatum, rogare Dominum coepit, ecquid se illa vestis deceret? Egrege inquit. Sed superest, ut his rebus, quae inter nos agitantur, tua sapientia modum imponat. Ille breuem in se moram esse respondit, in proximum conclave paulisper abiturum: illic se melioris sapientiae Spiritus ad consilium arcessere velle. Cum eo secessisset, adduxit repente ostium, ne quis arbiter prudenti nequitiae interueniret; exiitque illam rogam, & gladiolo, quo erat accinctus, ab humeris ad subram in longas & exiles partes exsecuit. Ita laceram cum sibi iterum iniecisset, reserat fores, peruenitque ad Dominum, & inueniri rursus iubet, quam ornatus incederet. Iracundia arcuti rursus, quia pretiosa erat vestis, quae ita in partes perierat, & o te vecordem, inquit, flagellisque scindendum! Nihil vero timuisti dominicae vestis furiosas manus afferre? Neque ille contreruitus: Ridiculum, inquit, cum vos multo periculostus insaniatis, tam grauius mihi irasci: Haec est vestrae fortunae imago, quam indui, multoque stolidius Saxonicum Principatum perditis, quam ego hanc rogam. Incolumis me decebat, ridetisque ascriptam. Ita Saxonia integro corpore viget, armis & opibus grauis; cum eam autem per partes laceraueritis, nemo pristinam dignitatem agnouerit.

§. XXXV.

Nec est, ut hic aliquis nobis auctoritatem Legum Romanarum iterum obiciat, quae, prout iam supra asseruimus, aequalitatem inter liberos, & aequam hereditatis paternae diuisionem regulariter iubent; nam eruditionis & auctoritatis famam prostituet, quia iura illustrium Personarum, ad hanc iuris priuati cynosuram, nullo temperamento vel moderamine adhibito, semper reuocabit. Audiamus

diamus omnium loco Saavedram in *Idea princip. Christian. Polit. symb. polit.* 70. pag. m. 579. dicentem: *Nec excusari possunt errores isti lege duodecim tabularum aut iure communi, decernenda inter fratres paterna hereditate, nec ratione etiam naturali, quae suadere videtur, ut sicut pater communem filii vitam tribuit, ita bona quoque illius, omnibus sint communia, ista inquam non excusant: nam Rex persona est publica, & ut talis agere debet, non tanquam pater, & ad subditorum magis, quam filiorum suorum commoda attendere; Et praeterea Regnum bonum quoddam publicum, adeoque velut alienum, de quo Rex aequè pro arbitrio disponere non potest, ac de bonis suis privatis, praesertim cum iam Subditi, ex quo vni se submisere, certum quoddam ius acquisierunt, ad suam conservationem & securitatem, imò splendorem etiam & amplitudinem, ut ne dissoluatur corpus illud statuum, a quo potissimum habent, ut aestimentur ab aliis & securi sint.*

§. XXXVI.

Supra, in hac nostra *sect.* 3. iam mentionem fecimus, ius primorum natalium hoc velle, ut natu liberorum maximo summa rerum committatur, ceteris natu minoribus ab omni hereditate paterna exclusis; Quae materia hic repetenda & accuratius enucleanda est. Infertur autem ex eo, quod filius primogenitus Patri solus in toto Ducatu aut Comitatu succedat, exclusis a successione reliquis fratribus ultragenitis, ita ut primogeniti legitima sit totus principatus, Myler ab Ehrenbach. *de Pr. & Stat. imp. part. 1. cap. 21. §. 17.* & vnus ille, qui sic succedit, excludit etiam reliquos, a bonis quoque allodialibus regioni innexis, Hert. *in dissert. de special. Rom. Germ. Imper. Rebuspubl. sect. 2. §. 10.* ita ut fratres postgeniti apanagio, quod ipsis assignatur, contenti viuere teneantur. Ludolph. *de introduct. iur. primogen. part. spec. apb. 12. num. 1. seq.* Nec hic aliquod negotium facessit, quando in quibusdam territoriis;

his, non nato maximus sed minimus, saltem filiorum succedit, quemadmodum in territorio Grimbergensi; nam singulare hoc ius est ac exorbitans, & in modo dicta ditione inductum ob rebellionem maximi natu. Vid. Christian. decis. Belgic. 360. num 9.

§. XXXVII.

Differt autem primogenitura & apanagium iuxta diuersa loca Germaniae, tam circa modum introductionis, quam ratione iurium. Alibi introductum est ius primogeniturae per testamentum, vt in Bawaria, alibi per pactum, vt in Hassia. Ratione iurium non vniformia sunt in Germania apanagia, tam respectu illius, quod conceditur apanagiatis, quam & intuitu iurisdictionalium, ita, vt certa regula hic poni non possit, sed res tota dependet a pactis familiarum: alibi apanagium solum in pecunia non in terris constituitur, vt in Domo Brunsvicensi: alibi datur optio apanagiatis, an quotam suam in immobilibus, an in aere accipere velint, vt in Ducatu Wurtembergico: alibi haec optio relinquatur primogenito, vt in linea Hassio-Darmstadina. Alibi plus, alibi minus habent iurisdictionis, ita tamen, vt communiter species iurisdictionis territorialis non exercent, prout ait Sprenger in *Lucern. Imper. pag. m. 215.* add. D. Coccei. in *iurispubl. prud. cap. 27. §. 10. & 12.* quod postremum, praerogatiuis primogenitorum etiam adscribendum est.

§. XXXVIII.

Hac occasione, apud eundem Sprenger. in *Lucern. iur. publ. cap. 2. pag. m. 216.* quem postea secutus est Dn. Hertius in *disser. de commentit. Apanag. & parag. distinct.* §. 14. legisse nos meminimus: quod in Domo Nassouica Dillenburchensi, ex dispositione conuentitia, Principis Ludovici.

Ludouici Henrici, receptum fit, vt secundogenitus illius habeat ditionem Driedorff, in apanagium liberum & hereditario masculinum, loco legitimae, et quidem cum omnimoda iurisdictione territoriali, vt iure collectandi, Episcopali, forestae, dauorum, sequelae, aperturæ, lustrationis, delectus & quae sunt similia. Haec tamen omnia nullum hodie amplius habent vsum; extincta enim est linea masculina filii secundogeniti Adolphi, cui, quod in introductionem iuris primogeniturae supra memorati consensit, pro se & descendentibus suis masculis, laudatus hic Princeps, hoc apanagium quidem constituit, hac tamen lege addita, ne futuris temporibus in consequentiam trahatur.

§. XXXIX.

Traditis antea est proximum ac consequens, & ad praecipua iura primorum natalium pertinet, quod statuit aliquoties citatus Hertius *in dict. dissert. de Commentit. Apanag. & parag. distinct.* §. 13. si nimirum Princeps, vel Comes, vel Baro, in testamento suo caueat, vt primogenitus sit Dominus regionis, *Landes-Herr*, secundo autem genito terras quasdam attribuat gubernandas, cum nonnullis regalibus, simul etiam disponat, vt non nisi cum huius consensu Regimen in aliquibus Reipublicae negotiis exerceat, quod non sit praesumendum, Testatorem voluisse secundogenitum in consortium superioritatis territorialis admittere, coniecturam enim, quae pro primogenito capitur esse fauorabilem; quoniam partitio frangit opes, & parit facile discordiam, eo acriorem, quo magis sunt propinqui, qui Principatum diuiserunt: difficilia enim bella fratrum, & qui sine modo amarunt, iidem sine modo etiam odio habent. Haec ille! Cui adde Knipschild *de fideicom. Famil. nobil. cap. 6. num. 227.*

§. XL.

non solum laudum §. XL.
His affine est, quod integro consilio deduxit Besold. *part.*
 4. *consil.* 148. quod scilicet Filii secundogeniti ad suc-
 cessionem feudi regalis ac individui vocati, de iuribus pri-
 mogeniturae cohaerentibus nihil consequantur, vnde suc-
 cessio illorum saltem fieri debet in fructus ac redditus.

§. XLI.

Hactenus dicta rem non absoluunt, sed alia restant, quae
 etiam splendorem ac praecminentiam Primigenorum
 singulariter confirmant. Sic primogenitis solis compe-
 tunt iura Maiestatis, Superioritatis territorialis, Rega-
 lium, merum & mixtum imperium, & in genere omnia alia,
 quae ex hisce fontibus quocumque modo promanare
 aut deriuari possunt. Ex quo consequitur, quod regula-
 riter solus primogenitus possit condere leges & statuta,
 creare Magistratus, instituire iudicia ecclesiastica, ciuilia
 & criminalia, publicare mandata, edicta, inhibitiones, in-
 dicere conuentus prouinciales, de noxiis multam vel etiam
 vltimum supplicium sumere, gratiam delicti commissi
 indulgere, exigere collectas angariarum & parangariarum
 praestationes, iura venationis, & quae sunt circa flumina
 ac vias publicas, nec non mineralia exercere, monetam
 cudere, nundinas ordinare, fortalitia exstruere, bona va-
 cantia, & quae indignis auferuntur, in Fiscum referre, alia-
 que perficere, quae ad iura illa Maiestatica & superiori-
 tatis territorialis referri possunt. Postgenitis vero, seu a-
 panagiatis, haec omnia sunt adempta; quibus etiam ius Re-
 giminis instituendi non competit, & si, prout ait Dn. Lu-
 dolph. *de introduct. iur. primogen. part. spec. apb.* 12. num. 20.
 In improprio Apanagio scilicet, Collegium ex Consiliariis
 formetur, id tamen appellatione einer Regierung non ve-
 nit, sed tantum einer Cansley, quae minoris est dignitatis,
 I prout

prout etiam Principes Imperii, Comitibus Landassii, non alio nomine Collegia insignire permittant. Add. Springsfeld. *de apanag. cap. 11. num. 70. sequ.* Dn. Lombard. *in rruin. viad. quaest. controuers. pag. m. 17.*

§. XLII.

Nec sibi primogenitus praeiudicat, etiam si passus sit longo tempore reliquos fratres secum exercere actus iurisdictionales, nec hic concludendum est, quod aliis voluerit iurisdictionem communicare, cum abdicatio iuris sui non sit praesumenda, per L. *cum de indebito 25. pr. ff. de probat.* praesertim vbi alia coniectura familiaritatis, amicitiae aut consanguinitatis, cuius intuitu per conuenientiam multa tolerantur, capi potest. Vid. Herpfer. *in dissert. de iur. Primogen. Princip. Germ. cap. 3. §. 23.* Hinc etiam secundogenitus, si possederit bona primogeniturae, iure familiaritatis possedisse praesumitur, vt ait Marth. Barratus *in decis. Rot. Roman. Tom. 1. decis. 216. num. 6.* Caueat sibi interim Princeps regens ab eiusmodi coercitio Regiminis, ac ministeriis sponte oblati, quae nobis videntur suspecta & periculorum plena, possuntque sub larua officii mille latere officinae.

§. XLIII.

Sed & haec prorogatiua certe maxima est, quod eo ipso, quia primogenitus solus superioritatem territorialem in terris sibi subiectis exercet, ille etiam iura Comitiorum ac Statuum imperii (de quibus Pauermeister *de iurisdic. imper. Rom. Libr. 1. cap. 4. num. 2. 3. seq.* Schweder *in introduct. in ius publ. part. spec. sect. 2. cap. 1.* ac iuris publici Scriptores communiter) habeat, Fritsch. *in Manual. Jurispr. publ. voce primogenitura. pag. m. 321.* Leisser. *in iur. Georg. libr. 1. cap. 31. num. 46.* Coccei. *in Iurispubl. prudent. cap. 27. §. 15.* & per consequens etiam ius adlegandi,
per

per ea, quae tradit Petr. Ludwig *de iur. ad legand. S. Rom. Imp. cap. I. §. II.* quo iure sublimi postgeniti alias destituntur. Vid. pluribus Springsfeld. *de apanag. cap. II. num. 119. sequ.* quos etiam alias a circularibus conuentibus exclusos videmus, iuxta eundem Springsfeld. *dict. cap. II. num. 135. sequ.*

§. XLIV.

Sic etiam summa circa sacra & Religionem potestas, quae Principis prima cura esse debet, Ziegler. *de iur. Maiesl. libr. I. cap. 13. num. 1.* ius Episcopale, ac quae inde descendunt, ad solum primogenitum spectat, Leisser. *in iur. Georg. libr. I. cap. 31. num. 47.* Lombard. *in rugin. Triad. quaest. controuers. pag. m. 17.* & postgeniti, in locis apanagio concessis, non possunt mutare religionis, quae in territorio primogeniti viger, exercitium, Springsfeld *de apanag. cap. II. num. 74.* competit enim hoc ius reformandi religionem ratione territorii & superioritatis, per Instrument. Pacis *de anno 1648. art. 5. §. I. & §. 30.* quo iure postgeniti per superius tradita sunt destituti. Accidere tamen nonnunquam potest, vt Apanagiatus ius Sacrorum acquirat, non quidem tanquam Apanagiatus, sed ex statuto Familiae, si primogenitus diuersae religioni se ad dicat, de quo Ludolph. *de introduct. iur. primog. part. spec. apb. 12. num. 22.* alias limitationes profert Springsfeld. *de apanag. cap. II. num. 75. sequ.*

§. XLV.

Quamuis etiam Principibus postgenitis Concionatores suos aulicos habere permittatur, eosque pro arbitrio eligere possint, sie mögen ihre eigene Hoff-Prediger und sonderliche Hoff-Capell halten, Springsfeld *de apanag. cap. II. num. 74.* tamen, si de doctrina illorum inquisitio instituenda, a Consistorio ecclesiastico, Principis regentis,

vi iuris sacrorum huic competentis, modo apanagiatus in territorio eius habiter, fieri id oportet, prout iterum in terminis tradit Ludolph. *de introduct. iur. primog. part. spec. apb. 12. num. 24.*

§. XLVI.

Auget etiam dignitatem ac praerogatiuas Primogenitorum insigniter, quod omnes ex Familia repraesentent, Knipschild *de fideicom. Famil. nobil. cap. 6. num. 228.* Ludolph. *de introduct. iur. primogen. part. spec. apb. 3. num. 4.* Lombard. *in trutin. triad. quaest. controu. pag. m. 7.* Et fratrum postgenitorum negotia gerant ac tueantur, Leisser. *in iur. Georg. libr. 1. cap. 31. num. 47.* Knipschild *de fideicom. Famil. nobil. cap. 6. num. 228.* imo iurisdictionem in eos, totamque omnino Familiam exerceant, iuxta Coccei. *in Iurispubl. prudent. cap. 27. §. 15.* Vid. Lombard. *in trutin. triad. quaest. controuers. pag. m. 23.* Sed an primogenitus fratrem suum etiam punire possit, si habet administrationem, est quaestio? Afirmat Brunnemann *ad L. 4. ff. de recept. qui arbit. recep. num. 2.* Negat tanquam absurdum cum Bets. *de pact. Fam. illustr. Schubhard de austreg. cap. 3. num. 93.* quem refert ac etiam sequitur Springsfeld. *de apanog. cap. 3. num. 223.*

§. XLVII.

Praeterea primogenitorum etiam eminentia in eo apparet, quod regulariter inuestituram feudorum petunt, Knipschild *de fideicom. Fam. nobil. cap. 6. num. 228.* Leisser. *in iur. Georg. lib. 1. cap. 31. num. 46.* Dñ. Coccei. *iurispubl. prud. cap. 27. §. 15.* nec non etiam Vafallos de Feudis inuestiunt, Fritsch. *in Manual. Iurisprud. publ. voce primogenitura pag. m. 321.* ac ab illis recipiunt fidelitatem, Tiraquell. *de iur. primigen. quaest. 85. num. 17.* Springsfeld. *de apanag. cap. 11. num. 190. sequ.* Ludolph. *de introduct. iur. primogen. part. spec. apb. 3. num. 4.*

§. XLVIII.

§. XLVIII.

Imo adhuc latius se hae primogenitorum praerogatiuae extendunt. Nam etiam in locis, vbi ius primogeniturae obseruatur, soli Primogenito, seu Principi regenti, homagium, die *Huldigungs-Pflicht*, a subditis praestari debet, Ritter *de bomag. cap. 3. concl. 55. & cap. 4. concl. 85.* Springsfeld. *de apanag. cap. II. num. 158. sequ.* Schweder *in Introduct. in ius publ. part. spec. sect. 2. cap. II. num. 4.* Qui etiam soli primogenito, in signum subiectionis territorialis, obsequium debent. Imo, ex sententia quorundam, Primogenitus etiam secundogenitum hoc vinculo sibi deuincire potest, nam fratrum quoque gratia rara est, & primogenitus in regimine, & quae illi consequentia sunt, solus intelligitur esse Princeps cum effectu, cum ceteri ab eo remoueri sint, vt ita in effectu iuris perinde habeatur, ac si vnus duntaxat natus atque superstes esset, atque adeo huic tantum, non vero aliis non regentibus iuramentum subiectionis debeatur. Ritter *de bomag. dict. cap. 4. conclus. 85.* Leifler. *in iur. Georg. libr. I. cap. 31. num. 49. sequ.* vbi hoc tamen restringit ad apanagium proprium, & hinc in illustrissima Domo Ducali Saxonica, vbi apanagium improprium vel conuentionale viget, non tantum primogenito soli, sed coniunctim etiam postgenitis homagium simul praestari, cum subiecta ibidem homagii illius formula assenerat. Quid in Hassia obtineat, docet Hertius *de special. Rom. German. Imper. Rebuspubl. sect. 2. §. 9. alleg.*

§. XLIX.

Nec illa praerogatiua primogenitorum hic omittenda est, quod soli subscribunt rescripta, edicta, mandata, priuilegia, concessionis ac ratificationes, etiam in apanagio improprio, non vero postgeniti simul, prout vult Springsfeld. *de apanag. cap. II. num. 270.*

§. L.

In foro Austregarum se etiam aliquid conspiciendum praebet, quod primogenitos a postea natis discernit, ac in catalogum praerogatiuarum, quae illis prae hisce competant, merito referendum est. Quando enim primi Ordinis personas agere intendunt, soli Principes Imperii ecclesiastici, vel seculares, qui ad clauum Reipublicae sedent, & rerum gubernacula tenent, welche Regierende Fürsten und Herrn seynd, sunt eligendi, cum exclusione postgenitorum non regentium, per Ordinat. Camer. part. 2. tit. 2. §. 2. Illi enim, qui rerum summae praesunt, stipati sunt Consiliariis, quorum ope & opera controversias decidere valent, quod reliqui, qui tantum de suis assignatis annuis redditibus viuunt, non aequè ac commode possunt. Schubhard. de Austreg. cap. 6. num. 2. & 3. Springsfeld. de apanag. cap. II. num. 151. sequ. Blum. de process. Camer. tit. 27. num. 66. sequ. Coccej. in iurispubl. prud. cap. 32. §. 32.

§. LI.

Transeamus ad alia! Si primogenitura constituta in Castro vel oppido cum eorum pertinentis, inter ipsas pertinentias connumerantur molendina, census & redditus, prout ait Bets. de pact. Famil. illustr. cap. 8. §. 61. ita ut pertinentiarum vocabulum hic latissime pateat, omniaque comprehendat, quae quocunque modo sub eo intelligi possunt.

§. LII.

Ex hac ratione Primogenito, vna cum ducatu, oppidis, pagis, territorio eiusque iure, regalibus, privilegiis, cedunt quoque prouinciae accessoria, veluti annui redditus, fructus pendentes, qui alias pars fundi esse dicuntur in L. fructus 44. ff. de Rei Vindicat. percepti etiam, & repositi ad

ad vsum publicum, nomina debitorum, res, vel ad vsum publicum, vel ad domini dignitatem aut splendorem tuendum, zu Erhaltung Fürstl. Staats und Hoheit, comparatae, aut in perpetuum destinatae, aliaque prouinciae emolumenta, vt videre licet apud Myler ab Ehrenb. *de Princip. & Stat. Imp. part. I. cap. 21. §. 18.* Coccei. *in iuris publ. prud. cap. 27. §. 19. & 20.*

§. LIII.

Similiter palatia, arces, vrbes, exercitus, armamentaria, bombardas, machinas, & instrumenta bellica, ad vsum publicum facta, quaeque eius rei causa parata sunt, artillerie und Kriegs-Rüstung, aerarium quoque & annonam publicam, Magazine und Prouiant-Häuser, Primogenitis solis vindicanda esse, recte affirmarunt Myler ab Ehrenb. *de Princ. & St. Imper. part. I. cap. 21. §. 18.* Coccei. *in Iuris publ. prud. cap. 27. §. 21.*

§. LIV.

Praeterea quoque Primogenitis, tanquam accessoria territorij, ac dignitatis suae debentur insignia publica, vt corona, sceptrum, pallium ac eius generis alia, vt constat ex Tiraquell. *de iur. primigen. in praefat. num. 138.* & Coccei. *in Iuris publ. prud. cap. 27. §. 21.*

§. LV.

Porro primogenitus, tanquam ius aliquod praecipuum, prae fratribus postgenitis consequitur equitium publicum, den Marstall, die Stuttereyen, vicaria & piscinas publicas, cum feris & piscibus. Coccei. *in Iuris publ. prud. cap. 27. §. 21.* Huc refer reliqua armenta, & quaecunq; ad rem pecuariam pertinent, villas quoque ac praedia, cum omni instrumento.

§. LVI.

§. LVI. Non minus etiam reliquum apparatus Principis publicum, & quae dignitatis aut coruscantis splendoris causa habent, gemmas, aulaea, picturas, imagines inprimis Familiae, bibliothecam quoque publicam, cum Gaza Medallionum, nec non reliqua quoque mobilia, ut vasa aurea & argentea, thesauros, vinum, & quaecunque modo ex rationis similitudine huc referri possunt, solius Primogeniti esse iterum tradunt Myler. ab Ehrenbach, *de Princ. & Stat. Imper. part. 1. cap. 21. §. 20.* & Coccei. *in Iurispubl. prud. cap. 27. §. 21.* Sic, cum Petrus Medicaeus, frater minor, locupletissimi thesauri Medicaeorum Familiae, diuisionem a Fratre Ferdinando I. magno Duce Hetruriae peteret, Commissarii Pontificis & Regis Hispaniae, singulari decisione eum ipsi denegarant, cum ipsius quidem summa indignatione, at optimo iure, prout refert Springsfeld. *de Apanag. cap. II. num. 254.* Myler. *de Princ. & Stat. Imper. part. 1. cap. 21. §. 20.* iniquum enim esset, illa, quae a populo ad defensionem, conseruationem vel amplificationem Reipublicae conferuntur, ab aliis in priuatos vsus transferri, prout ait Bets. *de pact. Famil. illustr. cap. 10. §. 67.* Et quod Princeps ut Princeps acquirit, successori in Principatu, non patrimonialibus heredibus, etiam iure Romano debetur, per *L. quod Principi 56. ff. de Legat. 2.* Myler ab Ehrenbach. *diff. cap. 21. §. 20.*

§. LVII. Quod si bona quaedam allodialia, ut dynastiae, pagi, villae, a patre sint acquisita, num haec quoque Primogenito soli cedere debeant, an vero cum reliquis fratribus communicanda, est quaestio non satis expedita? Quod soli primogenito haec bona attribuenda, modo Ducatui sint vnita vel incorporata, wann sie der Cammer einverleibet

verleibet worden, verius cenſet Myler. *de Princip. & Stat. Imp. part. I. cap. 21. §. 21.* Cui calculum ſuum adiicit Hert. *in diſſert. de ſpecial. Rom. Germ. Imper. Rebus publ. ſect. 2. §. 10.* nec non Coccei. *in Iuriſpubl. prud. cap. 27. §. 21.* Contrarium defendit Bets. *de pact. Famil. illuſtr. cap. 10. §. 46.* Vid. Springsfeld. *de apanag. cap. 10. num. 18.* & nouiſſime Dn. Ludolph. *de introduct. iur. primogen. part. ſpec. apb. 10. num. 4.* vbi quaestionem hanc inter illuſtriſſimas Imperii Familias adhuc controuerſam, definire veretur, ſubiungit tamen ibidem num. 6. 7. & 8. ſequentem conſiderationem; Ponamus, Principem Imperii inter ſcendentes ſuos ius primogenituræ legitime introduxiſſe. Poſtmodum ad eandem Familiam Ducatum nouum per ſucceſſionem eſſe deuolutum, de quo vel alio augmento in conſtitutione iuris primogenituræ nihil expreſſe diſpoſitum. Acceſſionem iſtam primogeniti ſolius eſſe, ego non dubito. Neque enim primogenituræ ius ad præſentes tantum reſpicit poſſeſſiones, cuius fines vtrique longe ampliores ſunt, & omnia complectuntur, quæcunque Familiae accreſcunt. Aliud dicendum, ſi dictum ſit, ultra terminos præſentes effectum ſortiri non debere.

§. LVIII.

Si vero bona primogenituræ per acceſſiones nouarum terrarum ſint aucta, an hoc in caſu propter illud augmentum ſuperueniens, apanagium filiis poſtgenitis conſtitutum ſit augendum, hic tractari poteſt? In apanagio proprio hoc negat Springsfeld. *de apanag. cap. II. num. 24. ſequ.* In apanagio improprio vero, aucto domanio, etiam augendum eſſe apanagium volunt, Leiſſer. *in iur. Georg. libr. I. cap. 31. num. 40.* cum alimenta augeantur & diminuantur ſecundum diminutionem & augmentum patrimonii,

K

nii,

nii, arg. L. 3. §. *fn. ubi pupill. educar. deb.* Sed num haec ratio iuris civilis, de praestandis pupillis a Tutore alimentis, huc quadret, nos ad minimum valde dubitamus, & quaecunque etiam sit apanagium constitutum, nullum augmentum, auctis bonis primogeniturae, apanagiatibus concedimus, argumento ni fallimur, magis valido desumpto ex §. *quantitas 2. Inst. de Leg. Falcid. & L. in quantitate 73. ff. ad Leg. Falcid.* ante omnia hic tamen attendere debemus pacta, conventiones & obseruantiam illustrissimarum Familiarum. Springsfeld. *de apanag. cap. II. num. 29. seq.*

§. LIX.

Quare hoc etiam in commodum Primogenitorum vergit, quod aucta Familia Apanagiatorum, apanagium non augeatur, quemadmodum nec imminuta ea diminuitur, aduentitii enim casus, vel qui de nouo superueniunt, non considerantur. arg. L. *Iudex datus 46. ff. de iudic. L. Iulianus 6. ff. qui & a quib. manumiss.* Hic ergo, postgenitorum fratrum liberi parentes suos praedefunctos saltem repraesentant, ac vltra portionem ipsis debitam nihil exigere possunt. Secus enim, si diceremus, facile posset evenire, vt ex vno fratre decem vel plures nepotes superessent, quod in maximum fratris possessoris Maioratus damnum cederet, si omnes eos congrue alere adstrictus sit. Vid. Eric. Maurit. *Consil. Tubing. part. 2. Consil. 1. num. 72. & 73.*

§. LX.

Subintrat praerogatiua alia: Si enim duo, tres vel plures sunt fratres, quibus a primogenito apanagium praestandum est, vno ex illis absque heredibus mortuo, vel ad

ad Maioratum vocato, reliquis fratribus appanagiatu non accrescit ipsius portio, sed potius cum domanio seu bonis primogeniturae consolidatur, quia inter eos, qui admittuntur de iure speciali, non habet locum ius accrescendi contra voluntatem disponentis, arg. L. *mulieri* 74. ff. de *Condit. & demonstrat.* Leisser. in *iur. Georg. libr. I. cap. 31. num. 64.* Springsfeld. de *apanag. cap. II. num. 45.*

§. LXI.

Illud etiam in fauorem primogenitorum statutum est, quod bona, fratribus postgenitis in apanagium concessa ab his non possint oppignorari, vel alio quocunque modo alienari, vnde etiam Primogenitus agnoscere non tenetur aes alienum ab Apanagiatu fratribus contractum. Springsfeld. de *apanag. cap. II. num. 261. sequ.*

§. LXII.

Praeterea quoque Castru alicuius custodiam, clauisque Castru magis debemus committere filio primogenito, quam fratribus postea natis, quia pro primogenito, proelectiorisque ac constantioris aetatis domino, maior fidelitatis est praesumptio, & citius corrumpuntur iuniores, & plures, totumque Castrum vel produnt, traduntque, vel partem suam occupandam concedunt aliis, & alienant, nouosque hospites inuitant, Hering. de *iur. Burgor. §. 44. num. 629. seq.* Quodsi etiam fratribus postgenitis Castrum aliquod, seu fortalitiu, in apanagium concessum, quod fieri tamen temere non debet, praesertim si sint fortalitia limitanea, quae instar clauium regni sunt, Lombard. in *truzin. triadam quaest. controuers. pag. m. 17.* primogenito tamen ius aperturae, tanquam pars aliqua superioritatis ter-
rito-

ritoriale, quae apanagio non inhaeret, nec regulariter in apanagiatum transfertur, omni tempore saluum ac illaesum remanere debet. Praeses *in dissert. de iur. foral. t. sect. 6. §. 7.*

§. LXIII.

Quemadmodum etiam, ubi de deponendis Instrumentis agitur, aetatis aliquando habenda est ratio, *L. fin. ff. de fide instrument.* sic quoque, si dubitatur, apud quem depositio Instrumentorum fieri debeat, primogenitum, siue filium seniore admittere esse, volunt. Vid. Tiracquel. *de iur. primigen. in praefat. num. 127. sequ.* Quod eo facilius procedit, quia etiam solis primogenitis, ac principibus regentibus, ius Archiui tribuimus, non autem Postgenitis.

§. LXIV.

Denique ad fauorem primogenitorum iuraque ipsis competentia singularia, hoc etiam pertinet, quod propter inhabilitatem aliquam superuenientem, bona primogeniturae non amittant, prout exemplo Saulis, Salomonis aliorumque probant Petr. Gregor. Tholost. *de Republ. libr. 7. cap. 6. num. 1. seq.* Althuf. *in politic. cap. 19. num. 85.* Vid. Rosenthal. *de feud. part. 1. cap. 7. conel. 28. num. 10. & in not. lit. b.* Et licet primogenitus siue Senior fiat Clericus, nihilominus bona primogeniturae ac Maioratus retinere debet, per ea, quae nouissime tradit Wilh. Ludwell *in suis decision. special. decis. 44.* quod quidem inter Reformatos ac Lutheranos nullum dubium habere videtur, quoad Principes Catholicos tamen, qui, seculo renunciando, sacris Ordinibus se mancipant, doctrinam Springsfeldii *de apanag. cap. 3. num. 232. seq.* putarem esse sequendam. Nec
ob

ob delictum commissum publicari possunt bona primogeniturae subiecta, aut in Fiscum referri, in praeiudicium illorum, qui in ea primogenitura spem successione habent, arg. L. *eum qui* 3. ff. *de interditi. & relegat.* Bets. *de pact. Famil. illustr. cap. 8. §. 63.* Ludolph. *de induct. iur. primogen. part. spec. apb. 16. §. 3. num. 48. seq.* Si tamen a patre crimen laesae Maiestatis commissum sit, exclusionem a successione in bonis primogenialibus locum habere posse, affirmandum videtur, per L. *quisquis* 5. §. 1. *Cod. ad Leg. Jul. Maiest.* Vid. Rosenthal. *de feud. part. 2. cap. II. conclus. 6. num. 16.*

§. LXV.

Haec nobis sufficiant! quae restant, suppleant alii, quibus harum praerogatiuarum maior est penus. Nec enim, quae diximus, omne punctum absoluunt, aliis vero limites ponere, nostrae potestatis non est. Minime etiam credere volumus, existere postgenitos illustres, qui animo prorsus indignabundo, pagellas hasce suscipient; excelsior enim ac magis generosa illorum est indoles, quam ut naturam accusare, aut se armare contra leges, vel otia Academica inturbare velint. Nec etiam illorum iura infringere velle, propositum est nostrum, sed potius, si quid occurrerit, quod aut rationi, aut legibus publicis contrarium, pro non dicto vel scripto, aut si maius, pro Fabula Democratica id haberi volumus. Tu, quisquis eris, Lector, faue conatui!

F I N I S.

COROL.

COROLLARIA.

I. Magis conducit Principi amari, quam timevi a Populo.

II. Praestat in Republica, habere homines superstitiosos, quam ardeos aut impios.

III. Eriam Haeretici in Imperio Romano tolerari possunt.

IV. Ius Postarum ac cursus publici, Status imperiivete sibi vindicant.

V. Vasallus Dominum feudi defensionis gratia occidere potest, nec hoc modo Feloniam committit.

VI. Dominum feudi Vasallus etiam tunc cucurbitare dicitur, si uxorem ipsius volentem carnaliter cognoscit.

VII. Puberes, sine Curatoribus suis, possunt obligari.

VIII. Potest se aliquis obligare sub infamia, bey Schelmen schelten.

IX. Lex 2. Cod. de Rescind. Vendit, non habet locum in Transactionibus.

X. Partus septimestris est legitimus.

XI. Iniuriarum tenetur, qui Virgini inuitae osculum extorquet.

XII. Tortura, ut ita loqui liceat, post Deum fere est omnipotens, & remedium eruendae veritatis fragile ac crudele, adeoque in iudiciis Christianis non decernenda.

ULB Halle
006 398 758

3

X 2203495

Sb.

Von
VD 18

10. *Art. 50. num. 5.* *3. 27. 19. 127*
1714, 1

Q. D. B. V

DISSERTATIO IVRIS PVBLICI

DE

**PRAEROGATIVIS
PRIMOGENITORVM
ILLVSTRIVM**

9. 278

SVB PRAESIDIO

IO. LVDOVICI VVIEDERHOLDT

I. V. L

IVRIVM PROFESSORIS PVBLICI ORDIN.
ET CONSILIARII NASSOV

HERBORNAE A. MDCCXIV

RESPONDENTE

IO. PHILIPPO CASPARO BEHR

PVBLICE HABITA

NVNC VERO OB MATERIAE PRAESANTIAM
ET RARITATEM

DENVO RECUSA

HERBORNAE 1745.

LITERIS IO. NICOLAI ANDREAE

